

LIETUVISKAS SAVAITRASTIS
Mūsų kiekvieną ketvirtadienį Clevelande
Leidžia
Ohio Lithuanian Publishing Co.
6820 Superior Ave. Cleveland 3, Ohio
Redaktorius
Vincas Rastenis
Kaina metams, užsimokant iš anksto:
Jungtinėse Valstybėse ----- \$3.00
Kanadoje -- \$4.00 Kitur -- \$4.50
Užsienkyti galima kiekvieną metų, nereikia
laukti metų, pusmečio ar mėnesio pradžios.

DIRVA

★ ★ ★
THE FIELD

The only Lithuanian Newspaper published in Ohio reaching a very large majority of the 100,000 Lithuanians in the State and in Cleveland.

LITHUANIAN WEEKLY
Published every Thursday in Cleveland by
Ohio Lithuanian Publishing Co.
6820 Superior Ave. Cleveland 3, Ohio
Editor
Vincas Rastenis
Subscription per year in advance
In the United States ----- \$3.00
In Canada -- \$4.00 Elsewhere -- \$4.50
Entered at Second-Class matter Decem-
ber 6th, 1915, at the Cleveland Postoffice
under the act of March 3, 1879.

No. 28

Ats. Nr. kaina 6 c.

July 13, 1950

CLEVELAND, OHIO

1950 m. liepos 13 d.

Tel.: EN 1-4486

(35-ti metai - 35th year)

MŪSŲ VISUOMENĖJE

Kultūros Fondo centras

Fondo skyriaus pastangos su-
rasti centrą grįžo į jį, kaip bo-
merangas: Rašytojų Draugija,
kuri yra Kultūros Fondo gimdy-
toja, pasiūlė Clevelando sky-
riaus valdybai prisiimti Jungti-
nių Amerikos Valstybių LKF
Apygardos Valdybos pareigas,
rūpintis suorganizuoti daugiau
skyrių ir vėliau sušaukti skyrių
atstovų suvažiavimą, kuriame
jau normalia tvarka būtų suda-
ryta LKF vadovybė Jungtinėse
Valstybėse.

Clevelando skyriaus valdyba,
apsvarstiusi tą pasiūlymą, nu-
tarė tas pareigas prisiimti.

Netrukus bus išleistas at-
sisaukimas skyrių organizavimo
reikalui.

Skyrių jau ir dabar yra —
tai vienu ar kitu vardu pasiva-
dinę kultūrinės veiklos rateliai,
kai kur sudaryti visai panašiais
pagrindais, kaip ir L. K. Fon-
do skyriai. Tokiais atvejais lie-
ka tik palaikyti ryšį, gal sude-
rinti pavadinimą ar kitus for-
mos dalykus.

Kadangi LKF įstatų turima
labai mažai ir kadangi tie įsta-
tai atlefyje turėsią būti dar per-
tvarkyti prisitaikant prie vie-
tos papročių ir praktikos paty-
rimų, tai laikinoji valdyba nu-
mato pagaminti tik jų santrau-
ką — instrukciją, kaip LKF
skyrius steigti ir tvarkyti iki
suvažiavimo.

Šitaip susidariusio LKF cen-
tro Amerikoje adresus nuo šiol
bus Clevelando skyriaus valdy-
bos sekretoriaus adresas, bū-
tent: Jonas F. Daugėla, 1844
W. 47 St., Cleveland, Ohio.

Sandaros seimo aidai.

Dėl šioj vietoj buvusių pa-
stabus apie Sandaros seimo nuo-
taikas iš valdybos narių tarpo
buvo pareikšta, kad ir tose pa-
stabose nebus tiksliai atspė-
tas tikras seime pasireiškusių
diskusijų "pamušalas". Tačiau
dabar patvirtinama, kad kaip
tik tas "pamušalas" čia buvo
teisingai paminėtas. Tą visai pa-
tvirtina SANDARA, oficialus
sandariečių organas. Štai ką
tuo klausimu SANDARA rašo:

"Keletas mūsų laikraščių
jau yra atsiliepę apie įvykius
ALT Sandaros seime Baltimo-
rėje, pažymėdami, jog jame bu-
vo tam tikrų "susirėmimų".
Nors panašių dalykų seimuose
pasitaiko dažnai, vienok šį kar-
tą jie atkreipė platesnio dėme-
sio.

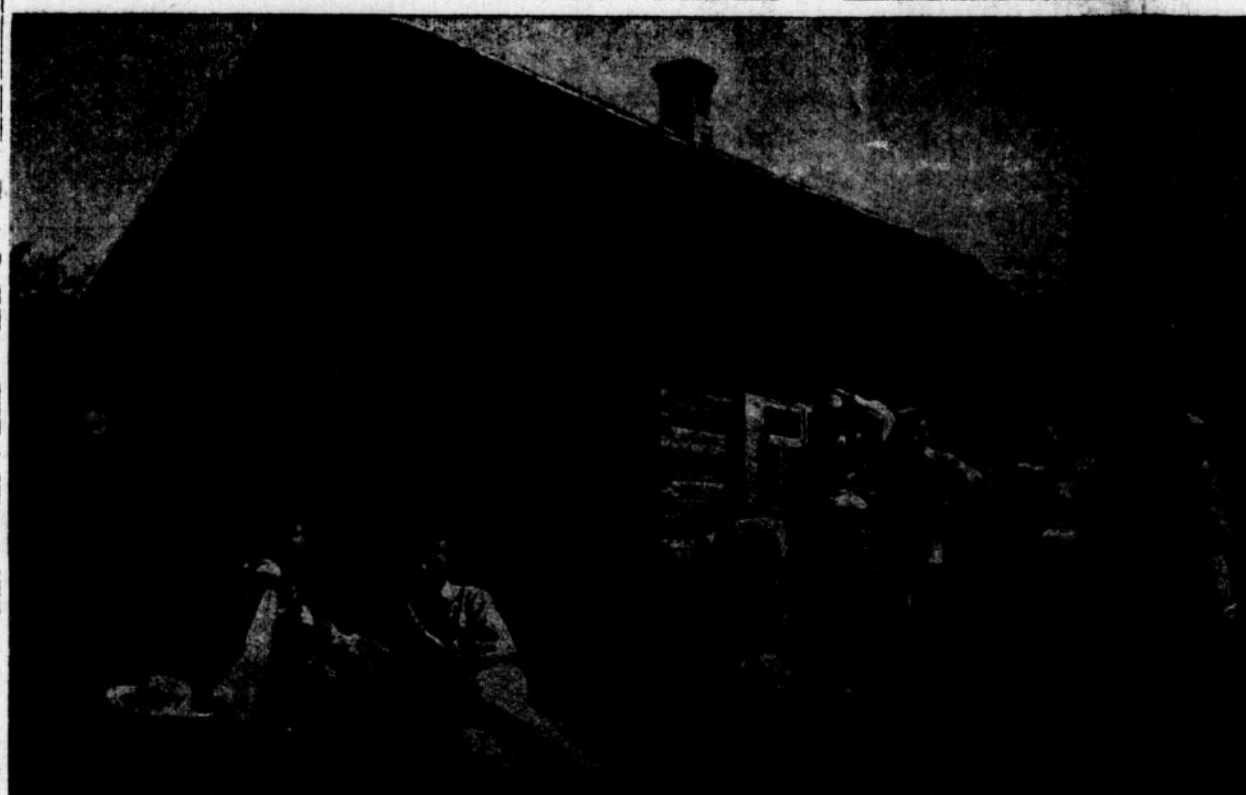
Mat, ėjo kalbos, jog ALT
Sandarą nori "užimti" pašalinė,
organizuota grupė, kurios tiks-
lai toli gražu nesuderinami su
Sandara. Dėl to tai ir pašaliniai
su didesne atida sekė įvykius
seime.

— o —

Šia progą norisi prisiminti, jog
kaip prieš seimą, taip ir po jo,
ALT Sandara nebuvo, nėra ir
nebus surišta su kokia nors už-
sienio politine partija, ar tai
būtų krikščionys demokratai, ar
tautininkai, ar liaudininkai ar
socialistai, ar kokie kiti. Šioje
šalyje sandariečiai yra tik arba
respublikonai arba demokratai.

Todėl kokie nors pasikėsi-
mai "prijungti" Sandarą prie
kitos šalies partijos yra tuščios

Illinois Senato ir Atstovų balsas už Lietuvą

Kada būdavo sekmadienio popietį Lietuvos kieme...

Mobilizuos tuo tarpu tik 20,000

Pirmosios žinios apie mobili-
zaciją daugelio buvo priimtos
jei ne tragiškai, tai bent draus-
tiskai. Daugumai susidarė
įspūdis, kad jau yra prasidėjęs
platus mato karas, o šeimos,
kuriose yra mobilizuojamo am-
žiaus vyrų, stėjo prieš akis
išsiskyrimo šešėlis.

Bet tuo tarpu (žinoma, jei
įvykiai nepareikalaus daugiau)
nėra kalbos apie visuotinę mo-
bilizaciją ir dar nėra kalbos
apie mobilizuojamų siuntimą į
kovos lauką.

Į kovos lauką siunčiama da-
lis tų kariuomenės dalinių, ku-
rie dabar yra ir kurie jau yra
paruošti. Dabar numatomi mo-
bilizuoti vyrai turės pakeisti
tuos kariuomenės dalinius, ku-

rie dabar turi būti išsiųsti į
Tolimuosius Rytus.

Numatyta, kad tam tikslui
normaliai ir kariuomenę stojan-
čių savanorių gali neužtekti,
nors savanorių kaip tik dabar,
kai prasidėjo Korėjos karas,
žymiai padaugėjo.

Apskaičiuota, kad būtinoms
rezervoms papildyti reikės apie
20,000 vyrų. Visai Amerikai
tas skaičius nėra labai žymus.
Pavyzdžiui New Yorko miestui
tenka kontingentas 1,203 vy-
rai, o Clevelandui apie 150.

Nors ir mobilizuojamo am-
žiaus, bet nebus imami tie, ku-
rie jau yra dalyvavę pereiname

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

23 metų vyrai.

Raudonieji vis dar laimi

Iš Korėjos fronto žinios atei-
na main

SLA PROBLEMOS

Kas gi kaltas dėl ligonių pašalpos sutrumpinimo?

SLA seime ir po seimo net kai kuriuose laikraščiuose pasirodė kaltinimų SLA vadovybei, iš kurių galima susidaryti įspūdžio, kad ji ir tik ji viena kalta dėl to naujo patvarkymo, kurį kai kas lygina su nauja konversija. Girdėti balsų, anot kurių vadovybė kažką neaiškiai tvarko, kombinuoja, o kai nusi-kombinuoja, tai tada sugalvoja kokį nors nariams skriaudingą pakeitimą, atsiveda valdžios atstovus, atsineša įstatymų kny-gas ir įrašina delegatus, kad va čia taip ir taip ir taip būti-nai reikia padaryti, kitaip nebe, galima, reikalauja valdžia, rei-kalauja įstatymai, ir jeigu de-legatai taip nenutars, tai susi-vienijimas bus maždaug likvi-duotas. Ką gi, sako, mes nenori-m eiti prieš įstatymus, mes nenorim eiti prieš valdžią... Ką paduoda, taip nubalsuojam, o ką mes žinom...

Tai yra senas papratimas — vis kaltinti "valdžią". Kas tik atsitiko, tai žinoma, dėl tų viršinių kaltinimų! "Liaudis" niekad sau kaltinimų neprisiima!

Bet pažūrėkim šiuo atsitiki-mu — dėl ligonių pašalpos su-trumpinimo — argi tikrai jau vien tik Susivienijimo vadovy-bė kalta?

Priešingai, turio įspūdžio, kad kaltės čia yra buvusi pati "liaudis", ar jos į seimus siunti-nėti atstovai. Nes jie savo laikų, kai reikala buvo galima daug lengviau pataisyti, su mažesniais nuostoliais nariams ar gal net be apčiuopiamų nuostolių — ta-da jie buvo "akli ir kurti" prieš visus įspėjimus ir pasiūlymus, kurių iš vadovybės pusės, pasi-rodė būta jau per, mažaisiais, keturis seimus anksčiau...

Vadovybei čia gal tik viena dalykų buvo galima prikšti. Ji jų žinojo daugumo į seimus at-tykstančių delegatų palinkimą prie nutarimų "palikti, kaip yra" kada pakeitimas nors kiek atrodė nemalonas. Kodėl vado-vybė anksčiau neatėjo į seimą su valdžios atstovais ir kodėl tada bent tokiu būdu neperlau-žė delegatų neryžtingumo? Ar vadovybė pati nepakankamai su-prato, kuo baigsis atidėjimas, ar ji nenorėjo pasidaryti nepopu-liari, bijojo nepatikti "liaudies" atstovams?

Susivienijimo sekretorius savo pranešime priminė, kad jis apie ligonių pašalpos skyrių kalbėjęs jau keturiuose pereinuose sei-muose, nurodymais, koki ren-giami įstatymai ir kaip reiks prie jų prisitaikyti. Pereitame seime Bostone jau buvo ir vi-

sai suformuluotas pasiūlymas. Tačiau delegatai nei anksčiau iš-minėtų nurodymų nepadarė jo-bei, iš kurių galima susidaryti įspūdžio, kad ji ir tik ji viena kalta dėl to naujo patvarkymo, kurį kai kas lygina su nauja konversija. Girdėti balsų, anot kurių vadovybė kažką neaiškiai tvarko, kombinuoja, o kai nusi-kombinuoja, tai tada sugalvoja kokį nors nariams skriaudingą pakeitimą, atsiveda valdžios atstovus, atsineša įstatymų kny-gas ir įrašina delegatus, kad va čia taip ir taip ir taip būti-nai reikia padaryti, kitaip nebe, galima, reikalauja valdžia, rei-kalauja įstatymai, ir jeigu de-legatai taip nenutars, tai susi-vienijimas bus maždaug likvi-duotas. Ką gi, sako, mes nenori-m eiti prieš įstatymus, mes nenorim eiti prieš valdžią... Ką paduoda, taip nubalsuojam, o ką mes žinom...

Kas gi dabar pasidarė? Labai paprastas dalykas. Na-rių susirgimų skaičius didėja, narių daugumas pasiekia vyres-nio amžiaus. Pašalpų reikia iš-mokėti vis daugiau ir daugiau. O naujų narių į tą skyrių įsto-ja ne tiek daug. Narių įnašai pradėjo nebeuždegti pašalpos išmokėjimų. Taip einant toliau netektų ilgai laukti, kad fondas pasibaigtų ir pažadėtų pašalpų nebebūtų iš ko mokėti.

Prie tokios padėties prieiti dabar nebeleidžia įstatymai ir valdžios kontrolė. Ir gerai daro, kad neleidžia, nes, jeigu tos prie-žiūros nebūtų, tai tokios frater-nalinės apdraudos organizacijos ilgainiui virstų tikrais nusivyl-i-mų ir skandalų šaltiniais.

Kad SLA ligonių pašalpos skyrius nesusilauktų tokios bė-dos, valdžios įstaigų yra apskai-čiuota, jog iki 1953 metų tas skyrius turėtų turėti savo fonde bent 466,000 dolerių rezervų.

Prieš ketverius metus šiame fonde buvo apie 166,000 dolerių. Tada rezervams sudaryti buvo septyneri metai laiko. Jeigu jau užpėitame seime būtų bu-vę priimti tinkami nutarimai ir būtų buvę pradėti sudarinėti rezervai, būtų užtekę žiūrėti, kad kas metai būtų sutaupyta bent 45,000 dolerių. Greičiau-siai dar buvo galima rasti būdą tai padaryti nenukertant šio-mų įstatymų, kaip dabar teko tai padaryti. O dabar, norint suda-ryti įstatymų reikalaujamą re-zervą, reiktų sutaupyti kas me-tai bent po 100,000 dolerių, nes laiko tam beliko vos treji me-tai.

Sekretorius pranešė, kad na-riai iš viso sumoka tik 50,000 pe-r metus. Jis nebeužtenka ligšiol-i-linio dydžio pašalpoms išmokėti. Taigi, norint ne tik pašalpas išmokėti ir dar du kart tiek su-taupyti, reiktų mažaisiais trigu-bai pakelti mokesčius...

Tur būt, toks mokesčių pa-kėlimas būtų dar skaudesnis, negu pašalpų susiaurinimas, ka-dangi tas pakėlimas paliestų visus, ne tik tuos, kuriems atsi-tiktis nelaimė susirgti...

Štai šitokiose aplinkybėse va-dovybė, pasitarusi su valdžios atstovais ryžosi pasiūlyti išeitį, kurią ji pati vadina ne kaku-nors pagerinimu, bet tik vienu iš neišvengiamų blogumų, kuris jau atrodė mažaisiais blogumais.

Koks tas pakeitimas?

Žinios apie tą pakeitimą skin-da ne visiškai tikslios, sakysčiau, sutirštintos, patamsintos. Sako-ma, kad pašalpa sutrumpinta trigubai — iš 12 savaitių liko tik keturios...

Iš tikrųjų ne visiškai taip. Ligos skyriuje apsidraudęs SLA narys, jei serga trumpai, gauna pašalpą, kaip ir ligi šiol. Taip yra iki keturių savaitių. Bet jeigu ligonis serga ir toliau, tai kitas keturias savaites jis gauna ligi šiol priklausiusios pašalpos tik pusę. Po aštuonių savai-čių tam kartui pašalpa visai nutrūksta. Žinoma, tai yra stam-bus sumažinimas po to, kai buvo pilna pašalpa 12 savaitių...

Tačiau tai pajus tik tie, ku-riems atsitiks nelaimė ilgiau sirgti.

Ilgiau ar dažniau sergančiam dar svarbu žinoti ir tolimesni nuostatai. Kas gavo pašalpą per aštuonias savaites (4 sav. piln-ą ir 4 pusę), tas vėl gali gauti pašalpą po pusmėčio (jeigu vėl ar dar sirgs), tai yra po 26 sa-vačių nuo pirmos pašalpos pa-sibaigos, bet tada jau tik pusę pa-shalpos per visas aštuonias sa-vaites, tai yra, ne tik penktą ir tolimesnę savaitę, bet nuo pat pradžios pašalpa nepilna.

Toliau vėl 26 savaites pašalpos noma, reikia suprasti, naujomis iš eilės, praslinkus 26-ioms sa-vaiteis, pašalpa gali būti mo-kama tik keturias savaites ir tik pusę pašalpos. Toliau pašalpos mokėjimas gali kartotis po ke-turias savaites, mokant pusę normos, kiekvienais metais, bet ne dažniau.

Tačiau, jeigu kas nebus sir-ges, tai yra, nebus eimęs ligonio pašalpos išties penkerius me-tus, tai po to jis gali naudotis pašalpa taip, kaip pirmą kartą susirgęs, vadinasi, pirmas ketu-rias savaites pilna pašalpa, kitas keturias pusę ir tt.

Dar vienas dalykas liečia tuos narius, kurie į šį apdraudos sky-rių yra įstoję po 1940 metų sau-sio pirmos dienos. Tie ligonio pa-shalpą gauna tik iki 65 metų am-žiaus. Anksčiau įstojusieji ir po 65 metų gali gauti pašalpą, ži-noma, reka suprasti, naujomis normomis.

Ar tokia išeitis buvo geriausia? Vadovybė sako, kad geriausia. Tokia jos nuomonė. Galima ir kitaip manyti. Pati vadovybė sako, kad yra ir kitų būdų iš-tos klampinės išbristi, tik ji neturėjusi laiko visų jų paruo-siti, kad būtų pasirinkimas. Galia. O gal neverta nei galėtiis... Nes ar būtų kas į tuos įvairius pa-siūlymus įsigilinęs?

Toks klausimas nėra nepama-tuotas, nes seime susidarė įspū-dis, kad ir į šitą vieną pasiūlymą labai maža kas teisišilino...

Turėjome juk keletą kandi-datų ir į pirminko ir į sekreto-rius ir į kitų pareigūnų vietas, bet nei iš vieno iš jų negirdėjo-me nei kritikos, nei konstrukty-vaus pasiūlymo tuo pačiu opiuo-ju Susivienijimo šių dienų rei-kalu. Visi kandidatų pareiški-mai sukosi apie tokius antros ar trečios eilės reikalavimus, kaip dienpinigiai, kelionpinigiai ir tt.

Jei kuris kandidatas savo lai-ku būtų spaudoje išnagrinėjęs ligonių pašalpos fondo padėtį, jeigu būtų pasiūlęs aiškų ir, gal būt, geresnį planą jam su-tvarkyti, greičiausiai toks kan-didatas šiandien būtų jau vado-vybėje ir ten turėtų progos pa-rodyti savo sugebėjimus. Bet nieko panašaus nebuvo nei prieš seimą, nei pačiame seime. Tad ir nėra aiškaus pamato sakyti, kad galima buvo kitaip, kad bu-vo galima geriau.

Jei Susivienijimas laiko save visuomenine organizacija, tai būtina reikla, kad reikalais na-riai domėtųsi ir rūpintųsi bent kiek daugiau, negu grynai vers-

Pažiūros į kultūrą

Prieš kiek laiko DIRVOJE paskelbtas Dr. J. B. strai-psnis "Liūdni apmasty-mai" susilaukė įvairių at-siliepimų. Vieną iš jų čia dedame. Daugeliui gal at-rodys, jog tai seno ameri-kiečio nuomonė. Tuo tarpu šio straipsnio autorius A. Ignaitis yra dar naujesnis naujakuris Amerikoje, ne-gu Dr. J. B. ir daugelis kitų. Jis pasako teisingų minčių, bet daugelyje jo tvirtinimai atrodys ir per-kraštutiniški ir net ne vi-sai atitinką faktus. Bet su jo pažiūra kultūros klau-simais besidomintiems irgi verta susipažinti ir, gal būt, savo nuomonę dėl to pasakyti. Tam laikraštys ir duodama vietos diskus-i-nėms mintims.

Šiandieną labai madoj link-sniuoti žodį "kultūra". Tačiau neretai jis labai siaurai, ar iš-viso klaidingai suprantamas.

Kultūra labai plati ir sudė-tinga sąvoka. Prieš keletą metų Vokietijoje, o ir už jos sienų, ši sąvoka buvo labai plačiai diskutuojama, — pasisakoma ir per spaudą ir per radiją. Vie-ningos nuomonės neprieita.

Kontradiktinė (prieštarinė) kultūros samprata

Labai populiaru, bet ir pigi kultūros apibrėža yra: kultūra

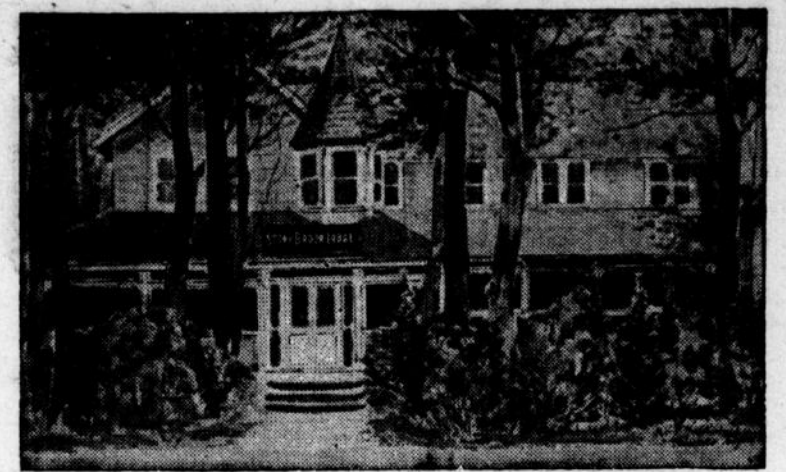
yra dvasinė pažanga, o civili-zacija — medžiaginė pažanga, atseit, žmogaus vartojami reik-menys.

Žmogus be reikmenų, įrankių, mašinų negali būti kultūringas. Jis gali būti geras, doras, bet bus laukinis. Kas paneigia, puo-la civilizaciją, tas paneigia ir kultūrą, kerta šaką, ant ku-rios sėdi, pats sau prieštarauja. Jei jau taip suprasti, tai kultūra turi būti drauge ir civilizacija — plius dar šis tas daugiau — žmogus, protinga, dvasinė bū-tybė.

Dažnai save iškeliam: "Mūsų kultūra yra aukštesnė už latvių, vokiečių, o už amerikiečių, ką čia ir kalbėti, tik civilizacijoj esam nuo jų atsilikę".

Kiekvienas gyvulus gali sa-kyti, kad jo kultūra aukštesnė, tik automobiliu nemokas va-žiuoti. Save kilnodami už ausų didesniais nepasidarysime! Ga-na technika, materiją kaltinti, kad ji žmogų nužmogino ar pan

"Materija yra piktybinis pra-das, dvasia — gėrybinis pra-das" yra ne krikščioniška, bet pagoniškosios graikų kultūros pasenusi pasaka. Deja, dar ir šiandien daugis savo veiklą, — moksline ar religinę (konfesi-nę), ja grindžia. Materija yra dvasios laukas, technika - svarbiausia kultūros šaka. Sudrau-skime tuos, kurie materiją, tą

ŠTAI VASARVIETĖ,

kurioj atostogaudami lietuviai gali pasijusti

vasaroją .. Palangoj!

Stony Brook Lodge Tel.: Stony Brook 586

Čia priimami ir didesni pobūviai. Ideali vieta gegužinėms. Rezervuodami kambarius atostogoms arba norėdami dau-giau informacijų, rašykite:

Pr. Lapienė, POB 526, Stony Brook, N. Y.

už avinėlį nekaltesnį padarą pul-dami mano esą dideliais kūrė-jais, filosofais. Neleiskime jiems skleistis tamsos ir sėdi skurdo.

Žmonės, kurie rūpinasi savo medžiagine gerove, yra vertingi kultūros darbininkai. (Nekalbu čia apie prabangą ir išdykumą).

Žmogus tik būdamas laisvas gali kurti. "Savings will always be important to the man who wants to look into the future" — žmogus laukas, technika - svarbiausia kultūros šaka. Sudrau-skime tuos, kurie materiją, tą

Visų blogiausia, pavojingiau-dami mano esą dideliais kūrė-jais, filosofais. Neleiskime jiems skleistis tamsos ir sėdi skurdo. Žmonės, kurie rūpinasi savo medžiagine gerove, yra vertingi kultūros darbininkai. (Nekalbu čia apie prabangą ir išdykumą). Žmogus tik būdamas laisvas gali kurti. "Savings will always be important to the man who wants to look into the future" — žmogus laukas, technika - svarbiausia kultūros šaka. Sudrau-skime tuos, kurie materiją, tą

Laikyti kultūrą kaž kuo auk-štu, dideliu, o civilizaciją žemu, menku yra nesena buvusią nacių — vokiečių filosofija ir propa-ganda. Ne vienas ir mūsiškių inteligentų tapo suklaidinti.

Nenuostabu, kad jau atsirado grynai priešinga filosofija ir programa. Ši "kultūra" laiko papročius, pramogų, afektacijų, (jausmavimų) žaislu, o "civili-zaciją" dvasios ir proto žmonių veikla. Jų šūkis "perviršykim kultūrą", taigi būkime civili-zuoti, ne vien kultūringi.

A. Ignaitis

•PAKELIUI Į MIRTĮ —

G. Gaidžiūno aprašymai apie pergyvenimus vo-kiečių kėlimuose. 231 pusl. Kaina \$1.00

DIRVOS ATSTOVAI

į kuriuos galima kreiptis visais DIRVOS prenumeratos ir skelbimų reikalais:

Amsterdam, N. Y.

M. Zidonis, 260 Locust Ave.

So. Boston, Mass.

Brunonas Kalvaitis, 545 East Broadway.

Chicago, Ill.

Jonas Paplėnas, 4418 So. Hermitage Ave.

Dayton, Ohio

J. A. Urbonas, 1302 Lamar St.

Newark, New Jersey

A. S. Trečiokas, 314 Walnut St.

New Yorke - Brooklyne

Antanas Sodaitis, 57-56 63rd St., Maspeth, N. Y.

Waterbury, Conn.

Vladas Varneckas, 2157 N. Main St.

Hamilton, Canada

Bronius Vengrys, 227 Brant St.

Montreal, Canada

Stepas Kėsgaila, 6882 Beaulieu St.

Toronto, Canada

Jonas Paršeliūnas, 514 Euclid Ave.

Anglijoje

Jonas Palšis, 10, Warrel's Terrace, Bramley-Leeds.

Australijoje

Povilas Lukošius, 178 Wakefield St., Adelaide, S.A.

Taupyti galima ir laisškai! Prašykite informacijų paštu!

STANDARD FEDERAL SAVINGS & LOAN ASS'N.

PIGIOS PASKOLOS NAMAMS

TAUPLYK SAUGIAI ... mes per 41 metus visiems išmokėjome paskolas. Turtas per 25 milijonus dolerių. Atsargos fondas per 2 1/2 milijono U. S. Government Securities ir grynais pinigais per 12 milijonų STIPRIAUSIA TAUPLYMO ĮSTAIGA CHICAGOJE Federal Savings & Loan Insurance Corporation narys

JUSTIN MACKIEWICH, PRESIDENT & MGR. 4192 Archer Avenue Chicago 32, Illinois TELEFONAS: Virginia 7 - 1141

DARBO VALANDOS: Kasdien nuo 9 iki 4. Trečiadieniais nuo 9 iki 12 dienų. Ketvirtadieniais nuo 9 iki 8 vak.

KAS ir KUR

• Balso pirmininką kan. J. B. Končią, lankantis Vatikane, specialioje audiencijoje, diplomato salėje, priėmė Popiežius Pijus XII.

• Į JAV liepos mėn. 3 d. išvykusio V. Sidzikausko vietoje VLK'e ūkininkų partiją atstovaus J. Norkaitis.

• Birželio mėnesį Vokietijoje, Miunchene, įvykęs lievių studentų suvažiavimas išrinko valdybą iš: V. Natkevičiaus, Z. Smilgevičiaus, J. Norkaitio, A. Razmos ir D. Šovos. Suvažiavime dalyvavo 61 studentas.

• Vokietijoje esančius tremtinius baigia perimti vokiečių įstaigos. Tremtinius tvarkančios vokiečių įstaigos vadinsis Auslaender Aussenstelle, o tremtiniai, sutrumpinus, — A. A.

• Balso pirmininkas kan. J. B. Končias, lankydamsis Romoje, kalbėjo per Vatikano radijo stotį.

• Australijoje, Port Kemblos plieno fabrikuose garvežio suvažinėtas tremtinys Pijus Šleky, prieš 9 mėn. iš Vokietijos ten nuvykęs.

• MUSŲ PASTOGĖS Australijoje, laikraščio redaktorius Juozas Žukauskas įstojo į Sydnėjaus universitetą, išeiti nusstatytą svertiniamis teisininkams teisių kursą ir gauti advokato praktikos teises.

• Heilbrone, netoli nuo Stuttgarto, susikūrė nauja lietuvių kolonija.

Pirma ten buvo tik apie 30 lietuvių džiogininkų sanatorijoj. Dabar į čia perkelta apie 700 lietuvių iš uždarytos Schwaebish Gmuend stovyklos.

• Romoje studijuoją lietuviai kunigai — Jonas Bičiūnas ir Vytautas Kazlauskas — parašė disertacijas ir gavo daktaro laipsnius.

• Dramos teatro aktoriai Antanas Škema ir Kazys Gandrimas iš Brooklyno persikelia gyventi į Chicago.

• Anksčiau Lietuvoje veikusių dvi konservatorijos — Kaune ir Vilniuje, sujungtos į vieną LTSR konservatoriją Vilniuje. Direktoriūm paskirtas J. Karnavičius. Profesorijų tarpe daug rusų.

• Kompoz. A. Vanagaičio paminklinis antkapis bus pastatytas šį rudenį šv. Kazimiero kapinėse, Chicagoje.

• Filipinų salose gyvena 9 lietuvių tremtiniai, kurie deda pastangas persikelti į JAV.

• Wehnen, Oldenburg, stovykloje, Vokietijoje, dabar gyvena 800 lietuvių.

• Muzikas Juozas Strolia gyvena Vokietijoje, Wehnen stovykloje. Jis išrinktas į Vokietijos Lietuvių Bendruomenės Tarybą.

• Adv. B. Dirmantas, tebegyvenąs Vokietijoje, prancūzų zonoje, dabar gydomi vienoje plaučių sanatorijoje.

• Hannoverėje, Vokietijoje, įvyko vad. "memelenderių" suvažiavimas. Dalyvavo apie 2,000 asmenų. Suvažiavime, nors jis ir nebuvo vieningas, tesigirdėjo: Klaipėda turi priklausyti Vokietijai.

• Sovietų spaudos pranešimu, į Mažąją Lietuvą, Karaliaučiaus sritį, gabenami totoriai iš Volgos srities.

• Du lietuviai tremtiniai, žemės ūkio specialistai, P. Rasiemas ir J. Bastys, Brooklyno rajone įsteigė gėlininkystės įmonę.

• Chicagoj įsteigto lietuvių rašytojų klubo valdybą sudaro B. Babrauskas, A. M. Katiliškis ir A. Rūkas.

• Rašytojui F. Neveravičiui, dabar gyvenančiam Anglijoje, liepos mėnesio 6 dieną suėjo 50 metų.

• K. Kalendra, Laikinio Lietuvių Bendruomenės Komiteto pirmininkas, iš tų pareigų pasitraukė. Dar nežinia, kas toliau vadovaus, Kanados lietuviams persiorganizuojant į Pasaulio Lietuvių Bendruomenę ir baigiant likviduoti susidariusius skilimus.

• IRO spaudos konferencijoje Bad Kissingene, Vokietijoje, emigracijos skyriaus atstovė Mrs. Houme pranešė, kad ankstyvesnės garantijos, nors jos ir išduotos asmenų, neturintčių Amerikos pilietybės, turės galios ir dabar, veikiant naujam imigracijos įstatymui. Tik po liepos 1 dienos išduotos ne pilietybę garantijos nebebus priimanos.

• Baletininkas Simas Velbasiš Chicagoje įsigeigė šokių studiją.

• Jau išėja AIDŲ žurnalo šeštasis numeris.

□ Prancūzijoje išleidžiama knygelė "La situation d'Eglise Catholique en Lithuanie" (Katalikų bažnyčios padėtis Lietuvoje).

• Leidykla "Pašvaistė", kuri veikė Vokietijoje, savo veiklą atgaivino ir Amerikoje. Ji pasiryžusi leisti muzikų kūrinius. Pirmieji Amerikoje išleisti kūrinių Br. Budriūno "Kas bernelio sumyslyta" ir "Oi kas so-dai". Jų kaina 1 dol. Galima gauti: 563 Hemlock St., Brooklyn 8, N.Y.

DAR YRA

lietuvių laikraštis Vokietijoje

Prieš porą savaitių buvo pranešta, kad sustojo paskutinis Vokietijoje ėjęs lietuviškas laikraštis LIETUVIS. Tai buvo gana liūdna žinia. Ne todėl, kad anksčiau ten buvo gana gausi lietuviška spauda, o todėl, kad ten dar lieka tūkstančiai lietuvių, kurių žymi dalis iš viso niekur negalės iškeliauti. Atrodė, kad jie jau dabar yra likę be savos spaudos švėturio.

Bet štai, daug kam nelauktai, oro paštas atneša vėl lietuvišką laikraštį iš Vokietijos. Jp vardas TREMTIS. Redaktorius ir leidytojas — Simas Miglinas, ilgą laiką buvęs Lietuvoje laikraštinkas profesionalas. Ir jis, be-rods yra vienas iš tų, kurio sveikata neleidžia emigruoti...

Kaip tik ligišolių Vokietijoje ėjusių laikraščių leidiu, užsidarymo priežastis yra buvus tik skaitytojų, bet ir pačių redaktorių — leidytojų emigracija. Dabar jau ir skaitytojų emigracija nebe taip žymiai palies esamą jų skaičių, nei redaktorių nekalia sparnų į užjūrius — tai gal ir laikraštis jau galės laikytis pastoviai?

Deja, dabar ten yra pasilikę kaip tik ekonomiškai silpniausi mūsų tautiečiai — tą puikiai parodo ir žemiau dedamas Balfo pavaiksluotas biuletenis.

Todėl laikraščio leidytojas ir neapgaudinėja savęs nepamatotomis svajonėmis: jis aiškiai sako, kad laikraštis tik tadą galės eiti, jei kitur apsigyvenusių jį jį prenumeruos.

Ar yra prasmė, pavyzdžiui, Amerikoje gyvenant, kur yra tiek daug lietuviškų laikraščių, išsirašydinti dar vieną iš Vokietijos, kuris ateina stipriai pasivėlinęs?

Žinoma, nėra prasmės, jei iš to laikraščio ieškosi bendros informacijos. Bet yra kita prasmė. Visų pirma, kiekvienam, kas ten praleido eilę gal sunkiausių ir drauge savotiškiausių savo gyvenimo metų, dar ilgą laiką bus įdomu — o kaip gi ten dabar, kaip verčiasi tie buvę likimo draugai, kurių likimas neišleido? Yra ir dar viena prasmė. Jei nuo išvykusiųjų pareina, bus ar nebus tenai lietuviškas laikraštis, tai jo išsirašymas yra reali pagalba ten likusiems, ne mažiau svarbi, kaip ekonominis remimas per Baltą ar tiesiog siuntiniais. Nebūtų atmetama idėja, jei Baltas ar kas kitas rinkdamas aukas ten likusių kūnui palaikyti, neužmirštų, kad reikia ir jų dvasią palaikyti. O tai žymia dalimi būtų pasiekama per laikraštį, kuris ten liko jau vienintelis.

Ligi šiol aplinkybės buvo taip susidėjusios, kad tremties laikraščius Vokietijoje leido ir redagavo asmenys anksčiau nuo spaudos buvusieji gana toli. Viena kita išimtis tos taisyklės negrauna. Aplinkybės taip pat buvo tokios, kad laikraščio leidytojas galėjo būti tik privačių asmenų rankose. Savo laiku tas darbas, nors buvo ir sunkus, bet drauge buvo ir gana pelningas. Leidėjai išvyko, laikraščiai užsidarė, jų fondai, jei koki buvo,

išvyko drauge su buvusiais leidėjais, ar net pirma jų...

Dabar, kada laikraščio leidytojas tenai tampa ekonomiškai sunkia našta, tada vėl prie to darbo stoja žurnalistas — profesionalas. Ar tai nėra būdingas mūsų spaudos istorijos bruožas?

TREMTIS savo technika ir galutinai atrodo MUSŲ KELIO bei paskutiniojo LIETUVIO įpėdinė. Ir adresas tas pats — (13b) Memmingen, Postfach 2, Germany. Amerikai ir atstovastas pats — St. Nasvytis, 4579 W. 157 St. Cleveland 11, Ohio. Tiesa, Chicagoj ir Kanadai yra ir kitas atstovas — Walter Stuo-gis, 1114 Florence Ave., Evanston, Ill. Prenumeratos kaina irgi ta pati — 50 centų mėnesiui. Pasinaudokime šiomis informacijomis ir nenutraukime ryšio, arba naujai jį sumegzkime per šį dar gyvą vienintelį laikraštį su Vokietijoje pasiliku-siais tautiečiais. Tai bus malonus mums ir didelė moralinė parama jiems.

MARGUTIS

Chicago 36, Ill.
6755 So. Western Ave.
Isteigė kompozitorius
A. VANAGAITIS
Seniausias ir gražiausias iliustruotas lietuviškos minties žurnalas.
Kaina metams \$2.00
Susipažinti siunčiamas dovanai.

RAŠALO AŠAROS

Bronys Raila

Vaikiški laukimai, sensacijos ir sienos.

Esu ne kartą pastebėjęs labai mizerną reiškinį: kai mūsų emigrantų spauda iškelia kokį dabartinę aplinkybę visai nefesionalas. Ar tai nėra būdingas mūsų spaudos istorijos bruožas? TREMTIS savo technika ir galutinai atrodo MUSŲ KELIO bei paskutiniojo LIETUVIO įpėdinė. Ir adresas tas pats — (13b) Memmingen, Postfach 2, Germany. Amerikai ir atstovastas pats — St. Nasvytis, 4579 W. 157 St. Cleveland 11, Ohio. Tiesa, Chicagoj ir Kanadai yra ir kitas atstovas — Walter Stuo-gis, 1114 Florence Ave., Evanston, Ill. Prenumeratos kaina irgi ta pati — 50 centų mėnesiui. Pasinaudokime šiomis informacijomis ir nenutraukime ryšio, arba naujai jį sumegzkime per šį dar gyvą vienintelį laikraštį su Vokietijoje pasiliku-siais tautiečiais. Tai bus malonus mums ir didelė moralinė parama jiems.

Iš kitos pusės, esu liūdnai nustebęs, kad, kai protarpiais — labai retais protarpiais... — mūsų spaudoje pasirodo svarstymų tikrai svarbių ir gal net gyvybinės reikšmės reikalais, tai jie ir pasilieka to laikraščio ar žurnalo puslapiuose, nugrimzdę į archyvus, nesukėlę jokio susidomėjimo ir nepažadindę tautiečių pastangų. Galėčiau jų keblolika suminėti, bet kas iš to.

Nesijaučiu pašauktas pramūti ti mūsų emigrantijos merdėjimo luobą. Jis gi susideda iš kelių, gražių, bet vaikiškiausių žodžių, kurie kryžiavojasi, kad tik per "grįšime namo", "nors ir su griaunus namelius atrasime, bet savo rankomis atstatysime", "Dievas užsirašo kiekvieną mūsų motučių asarą, ir už tai mūsų tautai bus atlyginta", "Lietuva tikrai prisikels, nes laisvė ir teisingumas visuomet laimi", "esu esu giliai įsitikinęs Lietuvos atstatymu, nes mūsų reikalas yra šventas" ir tt. ir tt.

Broliai, tai labai graži pagunda, bet su mumis dedasi visai prastai...

Vieną atvejį norėčiau suminėti. Tai Kazio Pakšto ilgesnė studijėlė Lietuvos valstybinių sienų klausimu, kuri buvo išspausdinta šių metų pirmuose keturiuose AIDŲ žurnalo numeriuose.

Su šia savo studijos santrauka autorius atliko gerą ir reikalingą darbą. Tai vienas iš tų svarbiųjų reikalų, su kuriais lietuvių tauta susidurs pirmomis ne tik išlaisvinimo kovos, bet jau tos kovos artėjančių galimybių dienomis. Lietuvos valstybės ribų klausimas mūsų turi būti ko išsamiausiai išstudijuotas ir mūsų viešosios opinijos nusistatymas privalo būti kiek galint tvirtiau suvienodintas. Retas kas iš mūsų intelektualų emigracijoje tuo klausimu gali rimčiau užsiimti, bet jei kas nors kiek gali, tam turi būti dėkingi už tokį įnašą.

Atstatysimoi Lietuvos valstybę tokios rūšies problemų turės ne mažiau, o greičiausia daugiau nei kada praeityje. Vilniaus ir Lietuvos rytų sienos klausimai, Gardino ir Suvalkų likimas, Mažosios Lietuvos problema, ypač Karaliaučiaus ir gal net Klaipėdos klausimai, mūsų pažiūra ir perspektyvos dėl Europos federacijos, ypač mūsų nusistatymai dėl Baltijos valstybių federacijos, gal dėl vieningos lietuvių - latvių valstybės, pasirodymai, planai ir metodai mūsų sienų reikalams ginti tarpautinėje arenoje...

Sveikinu ir dar kartą džiaugiuosi Kazio Pakšto atliktu darbu ir verkiu, kai kita mūsų spauda tebėra apžabalavusi tradicinėmis "sensacijomis" ar vien saldžiarūgštimis svajonėlėmis apie laimingą ir šventą grįžimą.

Manysčiau, kad K. Pakšto studijos pabaigoje suformuluotos kelios politinio pobūdžio išvados ("kas lieka mums daryti šioje keblioje situacijoje") privaltų dar labai rimto pasvarstymo ir kritikos, kol būtų galima apsigalvoti maždaug prie galutinų mūsų apsisprendimų. Viena kita iš tų išvadų man atrodė dar gerokai abejotinos, ypač ta miglota Centrinės Europos tautų federacija... Jei jis čia turi galvoje tą "Intermarium", tai man beveik gaila, kad tiek dėdama širdies į tą lenkiškos kilmės migelę.

Tačiau tarp mūsų pigaus ir vaikiško optimizmo sirupinės tyrės, tikrai malonų skaityti blaivų ir protingą balsą: "Dabar Centrinės Europos tremtiniai gali... apsigauti, jeigu jie remsis tik svetimų dėdžių paramos viltimi, jei nesijungs į stambų valstybinį vienetą ir laiku neišlygins tarpusavio nesutarimų, bus perdaug optimistiški ir pasitiks vien būsimo karo rizikinga loterija."

Ačiū už išmintingą žodį! Tik ar paklausys jo tie, kurie taip karštai skelbia, kad keliasdešimt tūkstančių tremtinių grįš į laisvą Lietuvą tik maldų ir eneklikų aiškintojų žvaigždės vedami?... Ar paklausys tie, kurie kryžiavojasi, kad tik per giliausios demokratybės upę tebus galima perplaukti į ramų laisvės uostą, o jei Lietuva, "pasakyk, kas girdėti apie karą, kada atsidarys durys grįžti", "Dievas užsirašo kiekvieną mūsų motučių asarą, ir už tai mūsų tautai bus atlyginta", "Lietuva tikrai prisikels, nes laisvė ir teisingumas visuomet laimi", "esu esu giliai įsitikinęs Lietuvos atstatymu, nes mūsų reikalas yra šventas" ir tt. ir tt.

Broliai, tai labai graži pagunda, bet su mumis dedasi visai prastai...

Vėliausias Balfo pranešimas

100 METŲ...

Juzė Marcinkevičienė

Iš gyvenimo tremtinių stovykloje

Ten dar reikia MŪSŲ PAGALBOS

76 METAI...

Marija Vilkauskaitė

70 METŲ...

Kotrina Karpavičiūtė

77 METAI...

Marija Vidrienė

70 METŲ...

Veronika Mackevičienė

Trumpai kalbant

□ JAV įvedė blokados režimą Korėjos vandenynse, Sovietai dėl to protestuoja.

□ Raudonieji Kinijos valdovai grasina, kad jie vis vien pulsia Korėją, visiškai nepaisydami esamos amerikiečių laivų apsaugos.

□ Nesant pakankamam skaičiui savanorių, bus pašaukta pagal Selective Service karo tarnybai reikalingas skaičius vyrų. Armijos, laivyno ir aviacijos vadovybės nustatys pašaukiančiųjų skaičių ir reikalingą kvotą bus padalinta visoms Amerikos valstybėms.

□ Italijoje pagarsėjęs plėšikas Salvatore Giuliano, įvaręs policijai daug baimės, buvo užkluptas Castelvetro miesto mieste ir nušautas.

□ Iš Jugoslavijos ateina vis labiau aliarmuojančių žinių, kad pasirodymai, planai ir metodai mūsų sienų reikalams ginti tarpautinėje arenoje...

DIENOS KLAUSIMAI

Redaktorius VINCAS RASTENIS, 6820 Superior Ave., Cleveland, Ohio. Tel.: EN 1-4486, ar HE 1-2447

MIELAS ŽODIS

PIRMAME PUSLAPYJE šiandien turime nepaprastą pranešimą iš Chicagos. Illinois Senatas ir Atstovų Rūmai vienu balsu priėmė rezoliuciją, kurioje prašo prezidentą Trumaną įsiskirti pakartoti Lietuvos nepriklausomybės pripažinimą, paskelbiant liepos 27 dieną visame krašte minėtina Lietuvos diena.

Neturime žinių, kaip prezidentas Trumanas atsišiepė į šį Illinois valstybės parlamento prašymą. Ir nesistebėsime, jeigu jis, vadovaudamasis kuriais nors aukštosios diplomatijos sumetimais patarimais to prašymo ir neįsipildys... Juk ne pirmą kartą toki "mažesnės reikšmės" dalykai yra praleidžiami tytomis vis dėl to "šventos ramybės". Greičiau turėtumėm nustebti, jeigu Prezidentas ištikrųjų padarytų taip, kaip Illinois valstybės atstovai pataria. Nes tada tai būtų ženklas, kad nauji vėjai Lietuvos reikale pučia jau daug stipriau, negu mes ligšiolinėse aplinkybėse galėjome tikėtis.

Bet pats faktas, kad Lietuvos reikale tokia rezoliucija yra priimta ne kokiame nors lietuvių ar kitų lietuviams draugingų amerikiečių susirinkime, bet aukščiausiam oficialiam, aštuonių milijonų Amerikos piliečių vardu kalbančiam organe — štai kas yra nepaprastai reikšminga.

Suprantama, kad mintis tokią rezoliuciją pasiūlyti ir priimti, greičiausiai, kilo prie to prisidėjus ir lietuvių žodžiui. Juo labiau dabar, kada yra tokio žymaus autoriteto parama, atitinkamiems mūsų veikėjams tikrai būtų tinkama proga visomis jėgomis pabandyti, kad minioji rezoliucija pasiektų savo tikslo iki galo.

Bet, jeigu ta rezoliucija šį kartą ir nepavirstų Prezidento proklamacija, vis dėlto ji yra mielas žodis ir kiekvieną lietuvių padiršinąs reiškinys. Ligi šiol mes Lietuvos reikale "lašais akmenį tašome". Illinois parlamento rezoliucija jau yra smūgis į tą akmenį kūju. Jei daugiau laimėtumėm tokių smūgių, akmuo būtų daug greičiau pratašytas. Negalima nutylėti dėkingumo tiems, kas buvo šio smūgio sumanytojai ir akstino davėjai.

Dar vienas dalykas čia krinta į akį. Illinois valstybėje nei Senate, nei Atstovų Rūmuose, berods, neturime nei vieno lietuvių. O yra valstybių, kuriose turime bent po vieną lietuvių tokiuos organuose. Pavyzdžiui, pamename, kaip Connecticut lietuvių džiaugėsi išrinkę lietuvių advokatą Mančiūną į Connecticut Senatą. Ar ten, kur yra lietuvių valstybių senatuose ar atstovų rūmuose, nebūtų pamato tikėtis atitinkamomis progomis susilaukti panašių nutarimų, kaip Illinois valstybėje? Rodos, turime pamato tikėtis, kad lietuvių atstovai ar senatoriai, šalia bendrųjų vietinių reikalų, ir savo tautiečių rūpesčius atsimintų. Tai nebūs "neamerikoniška", ir bijoti nėra pamato, jeigu nepabijojų "neamerikoniškumo" Illinois senatoriai bei atstovai.

NEAPDAIRUMAS

KARAS KORĖJOJ duoda nepaprastai daug medžiagos spėliojimams apie tai, kas iš to išeis: bus ar dar nebus platesnio karo. Kadangi spėliojimams paprastai turi nemažos įtakos ir pageidavimai, tai ir spėliojimai girdimi gana įvairūs, kaip įvairūs yra žmonių pageidavimai.

Labai ryškus yra skirtumas tarp nuotaikų tų, kurie jau ilgą laiką šiame krašte gyvena, ir tarp tų, nuo kurių padų dar nenubėrė Europos žemės dulkės. Daug kam gali būti net nuostabu, kad pirmieji, kurių daugumas karo baismus patyrė tik iš dalies, tik tik iš tolo juos juto bei apie juos girdėjo, labiau bijo karo, negu tie, kurie karą pergyveno akis į akį...

Priežastį, žinoma, išaiškinti, nesunku. Čia nuolat gyvenantiems užjūriuose vykstančios tragedijos nėra taip aiškiai suprantamos ir atjauciamos, kaip tiems, kurie patys yra pergyveno ir per daug jau apčiuopiamai žino, kad tos tragedijos dar nebaigtos, kad be dar vienos skaudžios operacijos jos negali pasibaigti... Tai nereiškia, kad jie nesupranta tos operacijos baismo. Tai lygiai nereiškia, kad jie nesupranta ir tos operacijos rizikos. Visiems yra neabejojamai aišku, kad naujas karas nėra būtinai išsigelbėjimas. Jis gali baigtis pražūtimi daugeliui, o gal ir viskam... Bet viltis, kad tai, nors ir brangia kaina, gali išgelbėti daugelio gimtuosius kraštus ir artimus žmones iš dabartinės nesibaigiančios nelaimės, vilioja ir sukelia gėdimą, kad tas rizikingas bandymas įvyktų.

Iš to ir susidaro skirtumas. Vieniems atrodo, kad, jeigu dar galima, tai ta riziką geriau būtų atitolinus ar visiškai, ar bent tuo toliausiai, tuo tarpu kiti taip jaučia: kas bus — tas, kad tik greičiau paaiškėtų...

Bet verta yra apsižiūrėti, koks jautrus dalykas yra tokių nuotaikų — vienkokių ar kitokių — pareiškimas

APGAVIKAI

Į DIRVOS redakciją vienas skaitytojas atnešė keistą laišką. Tas laiškas prasideda taip: "Yra kilusi idėja savišalpos būdu padėti sau..."

Idėja puiki, bet būdas gana keistas. Gavęs tokį laišką, turi siųsti vieną dolerį nurodytam asmeniui ir nuo savęs išsiųsti kitiems penkis tokius liškus, kurie antram iš eilės turi irgi siųsti po dolerį. Jei pirmasis išsiuntęs gaus 5 dolerius, tai antrasis turi gauti jau 125, trečiasis 125, ketvirtas — 625, o penktas — 3,125...

Laiške taip ir rašoma, kad tokiu būdu maž daug per mėnesį galima susilaukti apie 3,000 dolerių ir tada jau esą galima šį tą pradėti...

Žinoma, tas apskaičiavimas gali pasiteisinti tik tuo atveju, jeigu atsisiras tiek daug kvailių, kurie tuos dolerius siųstų.

Šitoks kvailių išėjimo būdas jau prieš 20—30 metų Europoje buvo žinomas, nors išrastas šas Amerikoje.

Keisčiausia yra tai, kad tame laiške minimos "errandinės įstojusios" vardai yra žinomų laikraštinių bei visuomenininkų pavardės. Ar juos ten koki prokuratoriai įrašė, ar jie ir patys bus nutarę "dėl juoko" pabandyti — o gal gi tikrai ir jiems pradės plaukti doleriai...

Jeigu tai juokai, tai prasti juokai, nes gali baigtis labai liūdnei.

Diedelio karo šešėlis dar tik kyla. Bet jis jau atsiliepia daugeliui labai apčiuopiamai. Štai patiriama, kad jau rimtai rengiama vyrų mobilizacija. Tam, kas įsitikinęs, kad vis vien nėra kitos išeities, ta žinia atrodo beveik džiuginanti: juk tai yra aiškus žingsnis į galutinį sprendimą, kuris, gal būt, bus geras sprendimas, kuris gal išvaduos pasaulį nuo nepasibaigiančio siaubo...

Tačiau žymiai skirtingai tokią naujieną pergyvena tas, kurį mirtimi gresia sprendimas paliečia patį asmeniškai, ar jo šeimą arba artimuosius. Net ir tas, kuris iki šiai dienai gal labai drąsiai galvojo, jog nėra čia ko ilgai laukti ir reikia piktą suvaldyti be ceremonijų — ir tas, jei tik jo amžius tarp 19 ir 26 metų, nejučiomis susimasto... Nesvarbu, ar jis senas amerikietis, ar dar čia apšilti nespėjęs ateivis. Ir jei jam pasakys, kad "bravo — jau prasideda!", tai jis dažniausiai susimąsčiusiu veidu sutiks tą entuzijazmą. Ką jau bekalbėti apie motinas tų jaunųjų, kurioms artėja laikas išleisti sūnus į kelionę už plačių vandenų, iš už kurių nežinia ar besugrįš, ir kurioms jau ne taip jau labai aišku, kodėl bei už ką iš jų tokios aukos reikalauja...

Tad teisingai vienas mūsų skaitytojas pareiškė: "Bus, žinoma, taip, kaip reikės. Bet šiandien be atodairos džiūgauti, kad štai jau artėja mobilizacija, jau artėja karas, sukelia tokį jausmą, lyg atėjus į šermenis vėlionies šeimos nariams pasakytum, jog ir gerai, kad mirė, bus viena burna namuose mažiau..."

Tikra tiesa, bus taip, kaip reikės, arba, tiksliau tariant, bus taip, kaip reikalaus logiškos išvados iš pasaulyje esamos padėties. O ta padėtis yra tokia, kad su linksmybių muzika jos nebus galima nei vienaip, nei kitaip išnarpinti...

Reikia taip pat ir tą suprasti, kad ne vien tik tas, kas nenuliusa išgirdęs apie karo artėjimą, gali užgauti kitų jausmus savo jausmo pareiškimu. O ką reiskia tokia numonė, anot kurios tegul sau dedasi kas nori, tegul tik mus palieka ramybė?

Visų pirma, daugeliui tai reiskia, tą patį, lyg jam pasakytum: "Džiaukis, kad išnešei kailį ir valgyk duoną, kurią, čia užsidirbi, o kad ten tavo seni tėvai neša kaukus į šaltąjį Sibirą, kad gal ten tavo pasilikusią seserį ar sužadėtinę niekina, kad tavo vaikus gal ten auklėja išgamomis ir tavo paties priešais — tai šuns jų nematai, vis tiek nieko negali padėti!"

Taip, kai kalbi žiūrėdamas į dalykus vien tik iš savo taško, vien savais interesais ir jausmais besivadovaudamas, visada rizikuojai kito jausmą užgauti, kitam ką skaudaus pasakyti. Karo temos yra rimtos. Apie rimtus dalykus todėl geriau kalbėti apgalvojant, kad neapdairiais žodžiais neskaudintumėm kitų, ir, pagaliau, kad mūsų pačių pareiškimai būtų ne lengvapėdiški, kad nei patys savęs jais neklaidintumėm.

Panašus įspūdis

Aną dieną skaitau NAUJIE-NOSE: "Oven Lattimore vakar smarkiai puolė Syngman Rhee, komunistų užpultas Pietų Korėjos prezidentą... Lattimore sako, kad JAV turėtų pildyti Jungtinių Tautų nutarimus, bet neteikti jokios paramos užpultas valstybės prezidentui. Iš tario "Azijos eksperto" pasakytos kalbos susidaro įspūdis, kad jis remia ne kovotojus už laisvę, bet tos laisvės priešus". Pasiskaitęs apie šitą įspūdį, negalėjau neprisiminti kito visai panašaus įspūdžio. Tai buvo tada, kai tie patys komunistai užpuolė ne Korėją, bet Lietuvą, ir kai tada bei vėliau per daugelį metų kai kurie mūsų laikraščiai, jų tarpe ir NAUJIE-NOS, apie Lietuvos prezidentą kalbėjo visiškai taip, kaip Lattimore dabar kalba apie Korėjos prezidentą. Kokia gi išvada? S. B., Chicago, Ill

Irgi 50 metų šiame žemyne

Mielas išduotojau laikraščio DIRVOS! Dar ir vėl užsirašau DIRVĄ pusei metų. Man labai patinka, kad daug aprašot visokių padavimų, o labiausiai man patiko apie Pono Žiūro atvykimą į Ameriką.

Ir aš tais metais atvažiavau į Kanadą tik būdamas senesnis. Jau dabar esu per 80 metų, mačiau gero ir blogo. Visą laiką dirbau sunkiai, kai atvažiavau. Dirbau 12 adynų už \$1.25 ant Rail Road. Dabar gyvenu iš pensijos, savam name.

Wm. Barron,
Langdon, Alberta, Canada

Dar vienas dalykas čia krinta į akį. Illinois valstybėje nei Senate, nei Atstovų Rūmuose, berods, neturime nei vieno lietuvių. O yra valstybių, kuriose turime bent po vieną lietuvių tokiuos organuose. Pavyzdžiui, pamename, kaip Connecticut lietuvių džiaugėsi išrinkę lietuvių advokatą Mančiūną į Connecticut Senatą. Ar ten, kur yra lietuvių valstybių senatuose ar atstovų rūmuose, nebūtų pamato tikėtis atitinkamomis progomis susilaukti panašių nutarimų, kaip Illinois valstybėje? Rodos, turime pamato tikėtis, kad lietuvių atstovai ar senatoriai, šalia bendrųjų vietinių reikalų, ir savo tautiečių rūpesčius atsimintų. Tai nebūs "neamerikoniška", ir bijoti nėra pamato, jeigu nepabijojų "neamerikoniškumo" Illinois senatoriai bei atstovai.

Tad teisingai vienas mūsų skaitytojas pareiškė: "Bus, žinoma, taip, kaip reikės. Bet šiandien be atodairos džiūgauti, kad štai jau artėja mobilizacija, jau artėja karas, sukelia tokį jausmą, lyg atėjus į šermenis vėlionies šeimos nariams pasakytum, jog ir gerai, kad mirė, bus viena burna namuose mažiau..."

Tikra tiesa, bus taip, kaip reikės, arba, tiksliau tariant, bus taip, kaip reikalaus logiškos išvados iš pasaulyje esamos padėties. O ta padėtis yra tokia, kad su linksmybių muzika jos nebus galima nei vienaip, nei kitaip išnarpinti...

Reikia taip pat ir tą suprasti, kad ne vien tik tas, kas nenuliusa išgirdęs apie karo artėjimą, gali užgauti kitų jausmus savo jausmo pareiškimu. O ką reiskia tokia numonė, anot kurios tegul sau dedasi kas nori, tegul tik mus palieka ramybė?

Visų pirma, daugeliui tai reiskia, tą patį, lyg jam pasakytum: "Džiaukis, kad išnešei kailį ir valgyk duoną, kurią, čia užsidirbi, o kad ten tavo seni tėvai neša kaukus į šaltąjį Sibirą, kad gal ten tavo pasilikusią seserį ar sužadėtinę niekina, kad tavo vaikus gal ten auklėja išgamomis ir tavo paties priešais — tai šuns jų nematai, vis tiek nieko negali padėti!"

Taip, kai kalbi žiūrėdamas į dalykus vien tik iš savo taško, vien savais interesais ir jausmais besivadovaudamas, visada rizikuojai kito jausmą užgauti, kitam ką skaudaus pasakyti. Karo temos yra rimtos. Apie rimtus dalykus todėl geriau kalbėti apgalvojant, kad neapdairiais žodžiais neskaudintumėm kitų, ir, pagaliau, kad mūsų pačių pareiškimai būtų ne lengvapėdiški, kad nei patys savęs jais neklaidintumėm.

Nuomonių

MŪSŲ KALBA

Redaguoja
Pranas Skardžius

13. Kada vartotini dalyviniai esamojo laiko prievaismiai: galimai, matomai ir kt.?

Šios rūšies dalyviniai prievaismiai vartojami tuo pat būdu, kaip ir visi kiti būdvardiniai prievaismiai: jie pirmiausia pažymi, paaiškina veiksmo ypatybę, pvz.: atmenamai (visai neseniai) kaimiečiai dar vyžomis avėdavo; man dar atmenamai čia smūklė stovėjo; jis kalbėjo gana įmanomai, įtikinamai; gyvename tu tarpų tik pakenciamai; vakar lijo visai prideramai (kaip pridera); viskas buvo daroma regimai (matomai); mokytojas kalbėjo visai aiškiai, suprantamai.

Bet dabartinėje mūsų spaudos kalboje, iš dalies sekant kaimyninių kalbų pavyzdžiais, kaimiečiai dalyviniai neveikiamieji esamojo laiko prievaismiai vartojami nevisai įprastai, pvz.: rūpintis galimai daigiau tautos reikalais; jis matomai šito dalyko visai nesuprato ir tt. Mūsų ligšiolinės bendrinės kalbos įprastu geriau yra sakyti: rūpintis kiek galėdamas daugiau tautos reikalais; reikia kiek galint daugiau atsižvelgti į kito nuomonę; jis, matyti, šito dalyko visai nesuprato.

14. Ar tinkamai sudarytas būdvardis atsakomingas?

Su priesaga -ingas sudaromi būdvardžiai visų pirma iš daik-

tavardžių, pvz.: grūdingas — grūdas, ydingas — yda, lietingas — lietus, piningas — pienas, pinigingas — pinigai, protingas — protas ir kt. Iš kitų kalbos dalių rečiau tesudaromi šios rūšies dariniai, kaip, pavyzdžiui, dosningas — dosnus, linksmingas — A. Senno ir Fr. Brenderio "Rasomosios lietuvių kalbos žodyne" (56 psl.) šis darinys duodamas net pagrindiniu žodžiu. Tačiau dabartinėje bendrinėje, taigi ir spaudos kalboje šio nevyklo būdvardžio vietoje patartina pirmausia vartoti gyvojo žmonių kalboje sutinkamą ir būdingai sudarytą žodį atsakingas "responsible": visuomeninis darbas yra didžiai atsakingas; jis nėra atsakingas už savo darbus; laukti sienas yra labai atsakingas daiktas. Dėl darybos plg.: atsakingas — atsakas, atsarginas — atsarga ir kt.

Bet visai nelinkstama sudaryti būdvardžių su priesaga -ingas iš neveikiamųjų esamojo laiko dalyvių — nesakoma daromingas, rašomingas, sakomingas, skaitomingas ir kt., taigi ir atsakomingas — atsarga ir kt.

Lietuva Europos sąjūdy

Birželio 17 d. Europos Sąjūdo posėdy Lietuva atstovavo V. Balickas ir dr. St. Bačkis.

Posėdy paaiškėjo, kad Politinių Studijų Komisijos paruošti projektai — rekomendacijų Patariamajam Seimui ir Rytų Europos politikos metmenų — buvo pagaminti dar prieš priimančiosios Valstybės ir Sąjūdį, todėl ir tuos projektus nebuvo įtraukti į valstybių reikalų. Nutarta kitoje projektų lai-

doje tą dalyką atitaisyti. Dėl ukrainiečių ir gudų priemimo į sąjūdį nusistatyta, kad tas reikalas dar "per ankstyvas". Nusistatyta plėsti Tiesos Skelbimo aparatą, kad būtų galima pavergti kraštų gyventojus informuoti apie įvykius laisvajame pasaulyje.

Nutarta priimti į sąjūdį albaniečius ir atidaryti nuolatinių sekretorių Strasboure, Prancūzijoje.

Lietuvių emigrantų dainos

Surinko Dr. J. Balys

3. Tai diena karti

- Vai smūtna liūdna,
Tai diena karti,
Apleist Lietuvą
Jau laikas arti.
- O dar smūtnesnė
Yra dienele,
Kada reiks tarti
Sudie panelei.
- Tėvai, kaimynai
Taip nusiminė,
Greitai subėgo
Visa giminė.
- Vieni ramino,
Kiti gąsdino,
O nei viens mano
laimės nežino.

"Dainavo mane išleisdami į Ameriką."
Dain.: Antanas Staniškis, 60 m.
Gimt.: Geištriškių k. Keturvalakių v.
Atv.: 1908. Gv.: 220 N. West St.,
Shenandoah, Pa. Užr.: 1949.VIII.23.
Arch.: R 31/42.

*

*

4. Reik apleisti Lietuvą

- Vai tai tau dėkui,
Mielai močiutei,
Kad mane užauginai
Ir dorai išmokinai.
- Vai tik ne dėkui,
Mielai močiutei,
Kad ženytis prispyrei,
Nepatogią pagyrei.
- Buvo pražyde
Mano dienužės,
Bet neilgai žydėjo,
Nukrist tuojau turėjo.
- Nes jau negryžta,
Kada apvysta,
Ant kvietkelių žiedeliai,
Bijūninės roželės.

- Vai amžį, amžį,
Amželi mano!
Kur ką tu man žadėjai,
Mylimą kur padėjai?

- Jau nusibodo
Man bedūsaujant,
Tarpe liūdnu dienužių
Ir be meilių žodužių.

- Brėkstant aušrelei,
Tekant saulei,
Nerimsta mano širdužė,
Kaip duzianti bitužė.

- Vienoj dienužėj,
Tai nedėlužėj,
Sudūmojau dūmelę,
Apleist tąją šalelę.

- Pirmiau lik sveika
Tu, tėviškėle, —
Užaugau aš tavyje,
Neužmiršiu savyje.

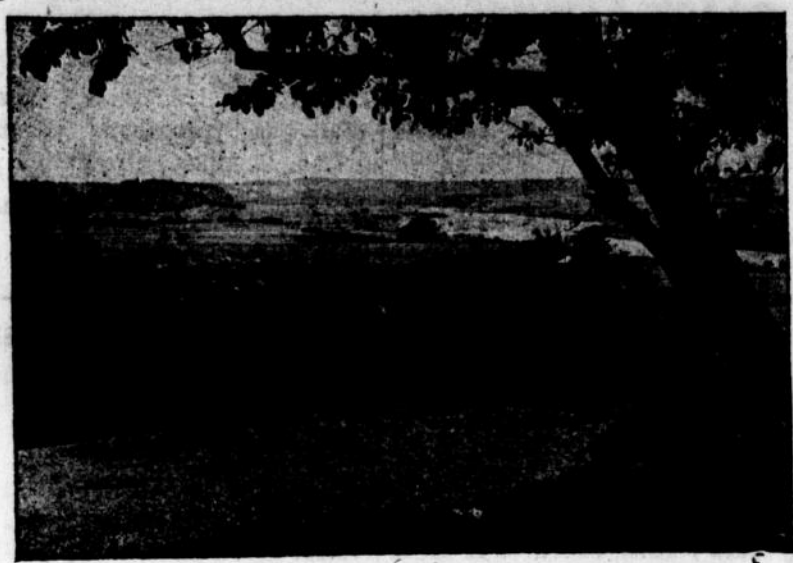
- Ir jūs, dirvelės,
Lygiosios lankelės, —
Jau aš jus nelankysiu
Ir atgal vargiai gryšiu.

- Ir privažiavau
Amburkos miestą,
Kur jūros mėlynoja,
Stovint laivas siubuoja.

- Laivas siubuoja,
Didžiai užuoja,
Leidos gilyn maružių,
Užiančių vandenužių.

- Vai graudu, graudu
Mano širdužei, —
Reik apleisti Lietuvą,
Tokia mano dalužė.

Dain.: Magdalena Aluckienė, 66 m. a.
Gimt.: Kalnėnų km. Gudelių par.
Atv.: 1903. Gv.: 6719 So. Rockwell
St., Chicago, Ill. Užr.: 1949.XI.10.
Arch.: R 46/60, DIV/10.

Piemenėlis po Lietuvos medžių

Nėra ko slėpti...

Amerikinės Lietuvos gyvenime ne viskas tvarkoje. Perdaug mėgstamą viską "vynioti į vatą". Didžiojoje milijonų lietuvių, daugybėje organizacijų, gausia spauda, gyvu kolonijų gyvenimu... Bet verskime kitą medalių pusę.

Štai minėjome liūdnesias birželio dienas. Vliko atsišaukimas ragino viso pasaulio lietuvius bent vieną dieną demonstratyviai badauti. ALT atsišaukimas apie tai tylėjo. Argi Vilkas tesikreipė tik į tremtinius? Atrodo, kad ALT arba nevertina tokios demonstracijos arba nepasitiki savo autoritetu, nesitiki, kad jos klausys...

Reikia daug kur didelių pastangų, kad pačius lietuvius, kurių dažno giminės Lietuvoje žudomi ar Sibire kankinami, įtikinti, kokia mūsų tautos tragedija rimta ir baisi. Dažnas apsisprato su tuo, kad negali savo gimtinės aplankyti, kad negauna laišku iš savo krašto, taip, kaip gauna suomių, švedai, italai, norvegai, šveicarai ir kiti. Apsisprato ir nebeužsako sau galvos sukti, kodėl taip yra.

Didesnės kolonijose veikia ALT skyriai. Bet dar daug yra nemažų kolonijų, kur ty skyrų nėra. Kitose jie ką tik įsteigti arba steigiami, bet be ketvirtos srovės. Gal kai kam bus naujiena, kad ta ketvirtoji išsiskiriančioji srovė yra vadinama katalikų srove. Kai kurie vietiniai jos vadovai - klebonai nenori nustoti dalies savo autoriteto... Dėlto didieji lietuvių minėjimai, kaip Vasario 16-ji ir kt., minimi atskirai, suskaldytomis jėgomis, menku pasisekimu (pvz. Cambridge, Lawrence, anksčiau Brockton, Mass.).

Tebėra gyva Lietuvos Vyčių organizacija. Per 40 metų ši katalikiškai lietuviška Amerikos lietuvių jaunimo organizacija yra daug nusipelnusi Amerikai ir Lietuvai.

Bet šiuo metu ji kryžkelėj. Dažno vyčių kuopoj susirinkimuose jau lietuviškai nebekalbama. Vadovaują asmenis ne uždega aukštesniems idealams jaunimo, ateinančio iš parapijų mokyklų be lietuvių jaunimui būtina reikalingų žinių apie jų tėvų žemę, be lietuviškos dvasios. Tų vadų ambicija neleidžia prisiimti liuanistikos mokytojų, kurie juk nesikėsina susilpninti jų amerikietiško. Jiems tiesiog sunku suprasti, kaip lietuvių vaikai gali būti geri amerikiečiai, jeigu jie vienodai gražiai kalba angliškai ir lietuviškai...

Vyčių dvasios vadai stengiasi išlaikyti jaunimą priarištą tik prie bažnyčios, tik katalikiškojo dvasioj, lietuviškumą daug kur pažeidami ar ignoruodami, lyg bijodami nusizginti revoliucijos dukterų skelbiamiems principams, lyg bijodami Ku-kluklano. Jie saugo vyčius nuo "nepadoraus" sporto. Todėl pas vyčius populiarus "bowling" ir "whiskey party" sportas plius - dažnas demonstratyvus prie komunijos eijimas.

Man neaišku - argi tikrai negalima taip papildyti parapi-

jinių mokyklų programos ir mokytojų sudėties, kad greta jų nereikėtų specialių šeštadieninių liuanistikos mokyklų? Deja, jų vadovybėje dažnai vyrauja toks konservatiškumas, kad net nuostabu, kaip jis galima suderinti su Amerikos pažangumu. Patys tų mokyklų globėjai pripažįsta anksčiau padarytą klaidą, kad pirmosios ateivių kartos vaikai buvo mokomi tik angliškai, net ir poterių, nesiskaitant nei su tėvų pageidavimais, nei nesinaudojant šios šalies teikiama laisve visoms tautos kalbėti gimtąja kalba, palaikyti savo papročius, savo tautos kultūrą... Bet taisyti tos klaidos nenori. Priešingai, viską, ką siūlo ar net ką sukuria tremtiniai, dažnas jų laiko "grinorių išmislu", kaip keistu užsimojimu sukurta Lietuva Amerikoje...

Yra ir daugiau dalykų, kuriuos naudingiau būtų tikrais vardais vadinti. Pavyzdžiui, jeigu vaidinimas surengtas nemokėsiškai, jeigu choras menkas ir programa kultūrinu atžvilgiu nevertinga - naudingiau yra tą atvirai pripažinti, negu menkos vertės dalykus skelbti kaip didžiausius kultūrinius laimėjimus. Ir tai turėtų būti daroma visai nežiūrint, kas tą rengia.

A. Narsutis

Naujausi naujakuriai

Liepos 8 d. laivu "General Greeley" į New Orleansą ir liepos 12 d. į New Yorką atvyksta šie lietuviai tremtiniai:

(Tęsinys iš pereinamo numerio)

Matulevičiūtė Albina - Worcester, Mass.
Melbards Veronika - Grandville, Mich.
Modzeļauskas Stasys, Olga - New York, N.Y.
Mokriak Marija, Maksys, Diana, Arštikaitis Arūnas, Leonardas - Detroit, Mich.
Nikolskis Povilas, Ona, Irena, Liucija - So. Boston, Mass.
Pabrėža Aleksas, Aleksandra, Stefaniņa, Teresė, Vytautas - Chicago, Ill.
Povilaitis Pranas - Branford, Conn.
Pylipus Antanas - Nazareth, Pa.
Pupelis Vytautas, Dzidra, Sin-Kentucky.
Radomskis Antanas - So. Boston, Mass.
Ropius Norbertas - Cleveland, Ohio.
Ruibys Pranas - Chicago, Ill.
Simanavičius Vacys - Rochester, N.Y.
Skobeika Stepa, Valerija - Bridgewater, Mass.
Vaitkevičius Petras, Marija, Antanas, Juozas, Jonas - Athol, Mass.

Liepos 8 d. laivu "General McRae" į New Yorką atvyko šie lietuviai tremtiniai:

Achenbachas Vilis - Watertown, Conn.
Alutis Juozas, Berta F. - Detroit, Mich.
Avizienis Juozas, Praskovija - New York, N.Y.
Bielkevičienė Elena - Brooklyn, N.Y.
Broožis Justinas - Worcester, Mass.
Burokienė Veronika - Watertown, Conn.
Degutis Kazys - Maspeth, N.Y.
Draugelis Juozas, Sofija, Vaidevutis - Chicago, Ill.
Girdvainis Ignas - Darby, Pa.
Glebus Regina, Napoleonas -

Norwood, Mass.
Galdikas Valentinas, Sofija, Regina, Vida - S. Boston, Mass.
Gurskis Vytautas, Stanisla, Dionizas - E. Chicago, Ind.
Jakaitis Pranas, Romualdas, Pranas - Philadelphia, Pa.
Jakubauskienė Valerija - So. Boston, Mass.
Jakulis Julius, Ona, Egidijus, - Philadelphia, Pa.
Jasinskas Ona - Chicago, Ill.
Kalvaitis Pranas - Newark, N.J.
Kamensky Basil - So. Canaan, Pa.
Milikevičius Elena, Vytautas, Ona - Brooklyn, N.Y.
Kizauskas Boleslavas - Chicago, Ill.
Končius Antanas, Emilija, Algimantas, Regina, Dominikas, Ona, Adelė - Yonkers, N.Y.
Krivickas Domas, Gražina, Rūta, Irena - Philadelphia, Pa.
Laurinavičius Nikodemus - S. Boston, Mass.
Lesniasukas Galina - Chicago, Ill.
Lipkis Edvinas, Mėta, Zita - Brooklyn, N.Y.
Machevičius Aleksandras, J. dvygys - E. St. Louis, Ill.
Mačiulaitis Juozas - E. Chicago, Ind.
Malinauskas Zelmą, Petras, Marija - Chicago, Ill.
Martinkus Ona, Algirdas - Chazy, N.Y.
Masilius Boleslavas, Kotrina, Mindaugas - Maspeth, L.I., N.Y.
Masilius Visvaldis, Aldona, Valdis - E. Chicago, Ind.
Misevičius Gabrielius - S. Boston, Mass.
Magorienė Vera - Brooklyn, N.Y.
Paulauskis Stanislovas, Elzė, Vanda - Appleton, Wisc.
Pekaitė Ona - Detroit, Mich.
Pivoriūnas Juozas - Cleveland, Ohio.
Prechtas Valteris, Florentina, Dalia - Waterbury, Conn.
Saimininkas Vytautas - Hartford, Conn.
Simanavičius Vincas, Vanda, Eglė, Nijolė - Chicago, Ill.
Simutis Juozas - Nashua, N.H.
Sisas Juozas - Brockton, Mass.
Sperauskas Antanas, Liucija, Algirdas, Tomas-Vytautas - Brooklyn, N.Y.
Strangulis Jokūbas, Darata - AFB Mountain Home, Idaho.

Šeponavičius Vladas - Boyertown, Pa.
Svaras Jeronimas - Chicago, Ill.
Švedas Jonas, Marija, Aldona, Zita - Waterbury, Conn.
Ulčinskas Bronius - Chicago, Ill.
Underferis Ema - Rockville Center, L.I., N.Y.
Vasilauskas Ignas, Vilma, Marijos - Cicero, Ill.
Vasyliūnas Vijoletė, Rimutė - Norwood, Mass.
Žilinskas Antanas - Yonkers, N.Y.

Liepos 12 d. laivu "General Sturgis" į New Yorką atvyko šie lietuviai tremtiniai:

Adamavičius Jonas - Kennebunk Port, Maine.
Bakaitis Zigmąs, Ona, Rimantas, Dalia-Regina - Chicago, Ill.
Baldana Vincas - Cleveland, O.
Bakšytė Danutė - Linden, N.J.
Balčiūnas Jurgis, Bronė, Jurgis, Aldona, Juozas, Birutė - Rochester, N. Y.
Baliūnas Kazys, Adelė, Alfonsas - Phila, Pa.
Bendikas Marijona, Aldona, Vilis, Irena - Phila, Pa.
Bielskis Vincas, Stanisla, Romualda - Ansonia, Conn.
Bitinas Vincas, Dalia, Irena - Columbus, Ohio.
Blinstrubas Aleksandras - Chicago Heights, Ill.
Burckas Antanas, Elena - Philadelphia, Pa.

Caune Valentine - Reed Farm, Valley Cottage, N. Y.
Charzauskas Stefaniņa, Jonas - Omaha, Nebr.
Demikis Janina, Liucija - Frackville, Pa.
Gailius Zenonas - Cherry, Ill.
Gargasas Antanas, Nina, Regina - Cleveland, Ohio.
Grabauskas Česlovas - Rochester, N. Y.
Ilgūnas Mečislovas - Rochester, N. Y.
Janauskas Jonas - Phila, Pa.
Jesulaitis Bruno, Gertrud - Lake Geneva, Wisc.
Jonka Larisa, Kristina, Petras - Omaha, Nebr.
Juška Kazys - Detroit, Mich.
Kacucevičius Antanas - Meriden, Conn.
Kalvaitis Ieva, Ema, Erika - Chicago, Ill.
Kalytis Vladas - Westfield, M.
Karpavičius Prancišius - Rumford, Maine.
Katilius Algirdas - Frackville, Pa.
Kiršas Bronislovas - Chicago, Ill.
Kisonas Adolfas - S. Boston.
Kukautienė Michalina - Buckland, Conn.
Kupčinskis Magdalena - Lorain, Ohio.
Kurauskas Juozas - Cleveland.
Kovalskis Vincas - Rochester, N. Y.
Kybartas Vytautas, Anelė, Danutė - Chicago, Ill.
Laugstenas Mykolas, Marta, Rūta, Helena - Utica, N. Y.
Maceika Antanas - New Britain, Conn.
Martišauskas Juozas, Adelė, Danutė, Algis - Omaha, Nebr.
Mongirdienė Aldona, Daina, Vaidutis, Aldona - Cambridge, Mass.
Navickas Vincas, Ieva, Jonas - Omaha, Nebr.
Paruskevičius Zigmąs - Union City, Conn.
Palukaitis Teofilis - Pebble Beach, Calif.
Petrauskas Antanas - Carmel, N. Y.
Petravičiūtė Marcelė - Chicago, Ill.
Ramanauskas Albertas - Cicero, Ill.

MIRIMAI

MIRĘ IŠEIVIAI AMERIKOS LIETUVIAI

Smulkesnių žinių apie šiuos mirusius Redakcija neturi

ASMONTAS Juozapas, 64 metų, iš Krėtingos apskr., Andriejaivo par., Raukų km., mirė balandžio 7 d. Chicago, Ill.
VIRŽINTAS Walteris, 41 metų, iš Telšių apskr., Rietavo par., Vitkelių km., mirė balandžio 7 d. Chicago, Ill. Amerikoje išgyveno 29 metus.
BAGDONIEN Emilija, pusamžė, mirė balandžio 7 d. Chicago, Ill. Amerikoje išgyveno 40 metų.
SLAKIS Jurgis, pusamžis, iš Marijampolės apskr., Skriaudžių par., Budelių km., mirė balandžio 8 d. Chicago, Ill.
BIELUNAS Alfonsas, pusamžis, iš Rokiškio apskr., Panemunio par., Joneliškių km., mirė balandžio 9 d. Chicago, Ill.
ENSKIS Stanislovas, pusamžis, iš Luokės par., Žilakių km., mirė balandžio 7 d. Chicago, Ill. Amerikoje išgyveno 45 metus.

Rimša Marcelė, Jonas, Celina - Phila, Pa.
Sabeckis Marijūs, Algirdas - Phila, Pa.
Snaptys Marijonas - Brooklyn, N. Y.
Stanulis Edvardas, Marija - Lawrence, Mass.
Steponaitis Antanas - Culver City, Cal.
Strazdas Jonas, Konstancija, Algimantas, Petras - Linden, New Jersey.
Vainauskas Adolfas - Manchester, N. H.
Vaitkevičius Stasys - Chicago.
Valavičius Vytautas, Eugenija, Voldemar - E. Chicago, Ind.
Vasiliūnas Jonas - Brockton, Mass.
Viliušis Adomas - Chicago, Ill.
Vyšniauskas Mykolas - Jersey City, N. J.
Zdanevičius Vytautas, Aldona, Vytautas, Audronė - Chicago, Ill.
Žvirblienė Marijona - Chicago, Ill.

KULBAITIS Jonas, 81 metų, iš Šakių apskr., Naumiesčio par., Paberžupio km., mirė balandžio 12 d. Chicago, Ill. Amerikoje išgyveno 60 metų.
SATAS Kazimieras, 68 metų, iš Biržų apskr., Vaškų par., Nukonių km., mirė balandžio 11 d. Chicago, Ill. Amerikoje išgyveno 39 metus.
GIEDRA Petras, 73 metų, iš Grušlaukių km., mirė balandžio 12 d. Chicago, Ill. Amerikoje išgyveno 40 metų.
KVEDARIENĖ Marcelė, 77 metų, iš Šiaulių miesto, mirė balandžio 14 d. Waukegan, Ill.
PHILLIPS Marijona (Dinapaitė), pusamžė, iš Raseinių apskr., Kaitinėnų par., Krutelių km., mirė balandžio 14 d. Chicago, Ill.
URBIKAS Kazimieras, pusamžis, iš Tauragės apskr., Laukuvos par., Girmiškų km., mirė balandžio 17 d. Chicago, Ill. Amerikoje išgyveno 50 metų.

POVILAUSKAS Stanislovas, iš Biržų apskr., Kupreliškių par., Girsliučių km., mirė balandžio 17 d. Chicago, Ill.
JOMANTAS Vincas, pusamžis, iš Tauragės apskr., Tverų par., Pajamonių k., mirė balandžio 19 d. Chicago, Ill.
BLUMBERGIS Petras, pusamžis, iš Utenos apskr., Tauragnų v., Alkniškių km., mirė balandžio 19 d. Chicago, Ill. Amerikoje išgyveno 48 metus.
GRYBAS Benediktas, pusamžis, iš Raseinių apskr., Skirsnemunės par., Pilies km., mirė balandžio 24 d. Chicago, Ill. Amerikoje išgyveno 37 metus.
GRUZINSKIENĖ Ona (Tolėkaitė), pusamžė, iš Tauragės apskr., Švėkšnos par., Stemplių km., mirė balandžio 25 d. Chicago, Ill.
GAISRIUS Juozapas, 35 metų, mirė balandžio 30 d. Chicago, Ill.
KREKIENĖ Uršulė, 65 metų, mirė balandžio 3 d. Waukegan, Ill.

GENOCIDE

Neseniai JAV pasiekė dar vienas veikalas, spausdintas tremtyje. Tai GENOCIDE - triguba Lietuvos tragedija. Knyga, parašyta K. Pelėkio, redaguota J. Rumšaičio, apima Lietuvos paskutines okupacijas ir rezistencijos kovų istoriją maždaug 1940 - 1948 metų laikotarpyje. Ji išspausdinta anglų kalba, kurią patikrino Lietuvos bičiulis, buv. D. Britanijos konsulas Kaune ir Vilniuje, Mr. E. J. Harrison. Tekstas ir ypatinai 98 iliustracijos parodo užsieniečių skaitytajai didžiosios tragedijos baisumą.

Knyga pradedama dedikacija, paskiriant ją šventam kovojančių ir žuvusių lietuvių atminimui ir JAV bei Vakarų Europos tautoms, kad išpėjus jas nuo to baisaus likimo, kurio susilaukė lietuvių tauta.

Kas jūs esate - mes esame buvę; kas mes esame - jūs galite būti! - išreiškiamas mūsų tautos išpėjimas Vakarams. Toliau pateikiamas ištisas "Žmogaus teisių deklaracijos" tekstas, kuris pasmerkia genocidą (biologiską tautų naikinimą). Pateikiama nemaža žinių apie Lietuvos kraštą, ekonominį, kultūrinį gyvenimą, švietimą, gyvį budojimą nusižginti revoliucijos dukterų skelbiamiems principams, lyg bijodami Ku-kluklano. Jie saugo vyčius nuo "nepadoraus" sporto. Todėl pas vyčius populiarus "bowling" ir "whiskey party" sportas plius - dažnas demonstratyvus prie komunijos eijimas.

Man neaišku - argi tikrai negalima taip papildyti parapi-

kių, Panevėžio... žudynių, kanimo ir tardymo kamerų įrengimų. Bolševikų vykdyto teroro aprašymas. Deportacijos. Pagaliau - laisvės blykstelėjimas. Bet nedaugiau.

Antroji dalis apima nacių okupaciją Lietuvoje 1941 - 1944 metais. Po svastikos ženklų. Nacių valdžios kūrmas. Ekonominė politika, kultūros naikinimas ir žalojimas, žmonių žudymai ir deportacijos, žydų naikinimas. Pastangos sumobilizuoti Lietuvos jaunimą ir rezultatai. Nuotraukos vaizduoja nacių vadus. Baudžiamosios ekspedicijos, pagaliau pogrindžio spauda.

Trečioji knygos dalis - antroji bolševikų okupacija Lietuvoje - didžioji genocido nuodėmė. Viena nuotrauka vaizduoja rusų kariuomenės įžengimą į Kauną 1944 metų vasarą. Deja, jie važiuoja amerikiniams tankais. Pirmieji laiškai iš tuometinės Lietuvos. Beviltiškas krašto priešinimasis. Nauji naikinimo ir teroro būdai. Religijos naikinimas. Kolonos į Sibirą. Nuotraukose - bolševikų nukankintų Lietuvos partizanų laibai sužaloti lavonai, NKVD, įsakymo nuotrauka, vieno egzektoriaus atvaizdas. Keliasdešimt nuotraukų vaizduoja Lietuvos partizanų žygius 1945 - 47 Skyriuje "Genocide" mėginama apskaičiuoti Lietuvos nuostolius trijų okupacijų metu. O jie baisūs: diagrama rodo gilių, išžudžiusių trečdalį visos tautos. Lietuvos nuostoliai lyginami su kitų valstybių nuostoliais. Knyga baigiama išpėjimu Vakarams. Skautas Akademikas.

CARLING'S PASIRENKA DAUGIAU KAIP 6 IŠ 10

Tavernų lankytojas duoda Black Label ir premijuoto alaus iš bonkų užmažuotom etiketėm

DAUGIAU KAIP 6 EANDY-MUOSE IŠ 10 PASIRENKA CARLING'S Black Label ALŲ

Geresnės už premijuotą rūšies, popoliaria kaina - tai Black Label naujiena! Jei mėgstat lengvą sausą alų, Black Label patiks. Dėl geresnio kvapnumo jį pasirinko 6 iš kas 10, bandant paslėpus etiketes. Pabandykit bonką, matysit kodėl. Kitą kartą reikalaukit Carling Black Label alaus.

and delightful!

CARLING'S Black Label BEER

BREWING CORPORATION OF AMERICA • CLEVELAND, OHIO

Clevelande IR APYLINKĖSE

ISIGYKIM GERĄ KNYGĄ APIE CLEVELANDO KULTU- RINIUS DARŽELIUS!

Kultūrinių darželių 25 metų sukakties proga šįmet rengiamos ypatingos išskilmės. Ta proga nuo liepos 10 iki 21 dienos paskelbta speciali rinkliava, kurios metu norima surinkti 20,000 dolerių tam paminėjimui finansuoti. Rinkliavos komiteto pirmininkas teisėjas Louis Petrash, kurio vardą DIRVOS skaitytojai turi progos matyti rėmėjų sveikiniuose skaitytojams švenčių ir kitomis progomis.

Jis praneša, kad visi, kurie aukos darželių reikalui bent 5 dolerius, gaus specialiai šia proga išleidžiamą knygą apie darželius.

Kadangi toki įvairių tautybių darželiai yra vienintelis tokios rūšies įrengimas visame pa-

saulyje, tai norima juos labiau išpopuliarinti. Minėta knyga bus išsiuntinėta į visas bibliotekas ir kitas kultūrinės įstaigas. O kadangi mes, lietuviai, čia turime vieną iš gražiausių darželių, tai ir mūsų tautos vardas turės atitinkamą vietą toje knygoje. Todėl yra verta prie tos knygos išleidimo mums ko plačiausiai prisidėti, o taip pat verta ir patiemis ją įsigyti, aukojant jos išleidimui bent 5 dolerius. Tas aukas reikia siųsti šiuo adresu: Mr. Anton Grdina, Cultural Garden League of Cleveland, 6131 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio.

Ši padaryti reikia nedelsiant, iki šio mėnesio 21 dienos.

RKO Keith's 105th
Liepos 12 — 15 dd. "The Good Humor Man" su Jack Carson.

ALTS IŠVAŽIAVIMAS

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Clevelando skyrius paskutinį liepos mėnesio sekmdienį, tai yra, liepos m. 30 dieną, 8:00 val. p.p. rengia narių ir bičiulių išvažiavimą prie ežero, į dr. Tamošaičio rezidenciją. Daugiau informacijų bus paskelbta kitą savaitę.

TREMTINIŲ DRAUGIJOS SUSIRINKIMAS

Clevelando Lietuvių Tremtinių Draugijos valdyba prašo pranešti, kad liepos 23 d., 11:30 val. Lietuvių Salėje vėl bus visuotinis narių susirinkimas. Susirinkimo dienotvarkėje: pirmininko žodis, draugijos įstatų keičimas ir naujos valdybos rinkimas.

Nesusirinkus reikalingam narių skaičiui skirtu laiku, po vienos valandos susirinkimas bus teisėtai bet kuriam narių skaičiui dalyvaujant.

LIETUVIS GYDYTOJAS PRI- IMTAS Į CORONER ĮSTAIGĄ

Dr. D. Degesys, dirbęs Polyclinic Hospital, Clevelando Miesto Tarybos dabar yra paskirtas dirbti Coroner (teismo medicinos) įstaigoje, kaip patologijos asistentas.

Dr. D. Degesys nelabai seniai į Clevelandą yra atvykęs iš Vokietijos.

SIMFONINIAI KONCERTAI

Šį šeštadienį, liepos 15 d., Public Auditorium simfoniniame koncerte dalyvauja solistas pianistas Jesus Maria Sanroma, kuris skambins Čaikovskio piano koncertą su orkestru. Ir visa programa tam vakarui sudaryta vien iš Čaikovskio kūrinių. Trečiadienį, liepos 19, koncerto solistė bus Vivian Della Chiesa, radijo, televizijos, koncertų ir operos solistė.

YRA 23 CLEVELANDAI

Liepos 22 d. mūsų šalis Clevelandas švenčia savo gimtadienį. Ta proga dienraštis NEWS nurodo, kad Amerikoje yra iš viso 23 Clevelandai. Didžiausias po mūsų yra Tennesy Clevelandas su 11,351 gyventojų. Mažiausias yra Montanoje — tik su 10 gyventojų. Dar vienas Clevelandas yra N. Mexico, kuris gyventojų visai neturi. Tuo vardu ten yra tik pašto įstaiga. Kiti Clevelandai daugiausiai turi po kelis šimtus gyventojų.

NEWS siūnia tiems bendravardžiams didžiojo Clevelando istoriją ir renka anų Clevelandų istorijos medžiagą.

HIPPODROME

Nuo liepos 12 dienos čia rodoma filmas "The Great Jewel Robber". Tai filmas iš Kanadoje ir Jungtinėse Vastybės savo laiku garsaus gražuolio nusikaltėlio Gerrard Dennis gyvenimo. Jo rolę filme vaidina David Brian, kuris rengdamasis filmui specialiai studijavo to nusikaltėlio gyvenimo faktus ir jo būdą.

Nuo liepos 19 dienos rodoma spalvota istorinė filmas, kurioje vaizduojamas Lombardijos (šiaurinės Italijos) sukilimas prieš valdovus iš Hesso. Filma vadinasi "The Flame and the Arrow" (Liepsna ir strėlė). Sukilėlių vadą vaidina Burt Lancaster, valdovę iš Hesso — Virginia Mayo, išdaviką dvarininką — Robert Douglas, Ulrichą von Hesse — Frank Allenby, princesę — Lynne Bagget.

IMTYNĖS STADIJONE

Jack Ganson vėl organizuoja imtynės stadione, liepos 14 d. Pagrindinėse imtynėse argentinietis Rocca prieš Kay Bell.

Be to dalyvauja Mr. X. prieš Lucky Simanovitch, Frank Talaber prieš Ali Pasha, porinėse imtynėse Mickey Gold ir Roy McClarthy prieš Kola Kawani ir Pat Fraley.

LANKESI DETROITE

Jonas Alekna ir E. Gaizutis pereitą savaitę buvo išvykę į Detroitą, į giminišio Pov. Dovydaičio laidotuves.

SVEČIAI IS CONNECTICUT

O. Baltrukonienę pereitą savaitę aplankė Petras ir Monika Baltrukoniai, Mrs. Ambrose ir sūnus Alfredas iš Manchester, Connecticut.

RATELIO IŠVAŽIAVIMAS

Pereitą sekmadienį Clevelando "ratelečiai" buvo išvykę tradicinio pobūvio į El. Schneiderienės ūkį.

VEDUSIAI PORAI

vidutinio amžiaus, su patyrimu ruošos darbai kaime, Medina Co. Modernus atskiras butas, pastovus geras atlyginimas. Reikia gerų rekomendacijų. Telefonuokit Chagrin Falls 7-6643.

REIKALINGI

2 mūrinkai ir 2 darbininkai pamatams ir rūsiui išmūryti. Kreiptis telefonu LI 1 - 8631 rytais apie 7:30 arba vakarais apie 8:00 val. arba į šio laikraščio redakciją.

PARDUODA SAVININKAS

2 šeimų, 5-5-2, garažai, gražioji gatvė.
8117 Whitethorn Ave.
GA 1 - 6146
Mr. James W. Dennis

PARDUODAMA

biznio ir rezidencinė nuosavybė
1324 Addison Rd.

TAUTIEČIAI,

dar reikia 5,000 lietuvių atvežti ir 3,000 ligonių bei paliečių, likusių Vokietijoje, sušelpiti. Skirkite nors dalį pelno iš rengiamų pramogų, ekskursijų, gegužinių ir kitokių pobūvių mūsų ligoniams pagelbėti.

Aukos siųskite:

United Lithuanian Relief Fund

of America, Inc.

105 Grand St., Brooklyn 11, N.Y.

Jūs fotografuojat ir norite, kad nuotraukos būtų geros. Tai jūs turėsite, jei —

Savo filmas atsiųsime mums aiškinti, dirbti atspaudas ar padidinimus.

Per vieną dieną jūs gausite atgal, turėsite geros kokybės nuotraukas ir mokėsite pigiai.

Kreiptis:

B. Gaidžiūnas

6820 Superior Ave.

Cleveland 3, Ohio

**NO BETTER
TERMS
ANYWHERE**

LOANS TO
REPAIR, MAINTAIN,
MODERNIZE YOUR HOME
OR BUSINESS PROPERTY

TOPSOIL
ROTO-TILLING
LAWNS GARDENS
General Landscaping
Free Estimates
A. SALVATORE—LO 1-4766

Mūsų specialybė
virtuvių, vonių, arkų ir
spalvotų langų
PERTAISYMAS

Taip pat popieriuojame arba
dažome kambarius

K. ŠTAUPAS

16908 Endora Rd. KE 1-8794

IŠTIKUS GAISRO NELAIMEI

Kada jūsų namai arba rąkandai tampa sunaikinti arba sugadinti ugnies, kreipkitės į P. J. KERSIS, dėl apkaivimo, ko visada reikalauja apdraudos kompanijos pirm, ne-gu išmoka už nuostolius.

P. J. KERSIS
609-12 Society for Saving Bld.
Telef.: MAin 1-1773.
Rezidencija: PENINSULA 2521

**JONAS G.
POLTER**
Lietuvis
Namų Maliavotojas

Popieriuotojas
Apkainavimas ar patari-mas reikale jūsų namo pagražinimo suteikiama nemokamai.

495 East 123rd St.
Telef.: POTomac 1-6899

SAVO ADRESĄ,

rašydami DIRVAI, parašykite labai aiškiai pačiame laiške. Dėl neaiškumo ar klaidos Jūsų parašytame adrese Jums siunčiami laikraščiai ar knygos grįžta atgal ir neturime kaip Jums apie tai pranešti.

LIETUVIŲ SALĖ

Išnuomojama

koncertams, šokiams, vestuvėms ir kitokiems parengimams. Iš anksto kreipkitės pas Pr. Urbšaitį, Lietuvių Klube, 6835 Superior Ave.

P J KERSIS

609-12 Society for Savings Bldg.—Cleveland, Ohio

OFISO TELEF.: MAin 1-1773. REZIDENCIJA: PENINSULA 2521

Norėdami pigiai pirkti namus mieste arba priemiesčiuose, kreipkitės į mane, gausia pigia kaina. Taipgi gausit patarnavimą įvairiuose apdraudos-insurance reikaluose.

Sutaisau paskolas pirmo morgečio. Patarnavimas ir išpildymas garantuojama. Kreipkitės į mane telefonu arba asmeniškai.

MONCRIEF SILDYMAS ir ORO VĖDINIMAS

Statytojui didžiausia vertė doleriais

GAS — OIL — COAL

THE HENRY FURNACE CO., Medina, Ohio

SUOPIS FURNITURE

6921 Wade Park EX 1-8709

Visokių rūšių baldai ir elektriniai bei kitoki reikmenys virtuvei ir kiekvienam Jūsų buto kambariui

ŽEMOS KAINOS — MALONUS PATARNAVIMAS

Patogi vieta apsipirkti lietuviams naujakuriams lietuviškoje krautuvėje

Pilnai padengta apdrauda UTah 1-4515
WM. DEBBS PAINTING CO.
Namų Pagražinimas iš Vidaus ir iš Lauko
7526 Star Avenue Cleveland 3, Ohio

**PALAIKYKIME TUOS
kurie skelbiasi DIRVOJE!**

ARTINAS PUSMETIS

Tiek biznyje, tiek ir pavienio žmogaus gyvenime turi būti gera tvarka, padaryta pusmečio apyskaita, kad būtų galima žengti pirmyn.

Pradėjusieji lietuvių banke taupyti iki liepos (July) mėn. 10 dienos gaus nušimtį nuo liepos 1 dienos.

Taupymas lietuvių banke yra apdraustas Federal Insurance Corporation ir saugumas užtikrintas.

Čia ir šeštadieniais (subatomis) atidaryta iki 1 val. p. p.

**THE SUPERIOR SAVINGS
AND LOAN ASS'N.**

6712 Superior Ave. HE 1-2498

I J. SAMAS. JEWELER

Persikėlė į naują didesnę ir gražesnę krautuvę

7007 Superior Ave. Greta Ezella Theatre

Dabar jau turime didesnę rinkinį Deimantų, Žiedų, Laikrodžių ir visokių graždaikčių, už nupigintą kainą.

Wilkelis Funeral Home

Valdžios pripažinta laidotuvių direktorė
Aldona Wilkelis - Wirby

Pilnas laidotuvių patarnavimas
—HAMMOND VARGONAI PER SERMENIS—

6202 SUPERIOR AVE. HEnderson 1-9292

JAKUBS & SON FUNERAL HOME

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs
Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai

25 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue ENDicott 1-1763

See Our Full
Line of New
Wallpaper

... Big Reduction
on all yard goods
Linoleum

SPECIAL! HOUSE PAINT (White Only)

A Full
Gallon \$1.98
C.O.D. ORDERS FILLED

SPECIAL!
200 GALLONS
FLOOR ENAMEL
Steel gray. For inside and
outside!
Full Gallon \$1.79
C.O.D. ORDERS FILLED

THOUSANDS OF ROLLS OF WALLPAPER

For all rooms
in your house
As low as
10c Roll
(CEILINGS—10c ROLL)

DUTCH BOY HOUSE PAINT

Blended to stay bright, Dutch
Boy White renews itself—allows
dirt to wash away. Sparkling
Dutch Boy Tints add new life
to your room.

FINEST TABLE OIL CLOTH

50-In 55c yd
Wide

PLASTIC DRAPES

For All Your Windows
ALL COLORS
69c PR

... Big
Reduction
on All
Linoleum Rugs

... and the Full
Lines of Sanitas
and Walltex

The U. S. Wallpaper & Paint Co.

6001 Euclid Ave.

• HE 1-6944 •

Free Parking in Rear

Telephone Orders For C. O. D. Delivery Filled

GREETINGS AND BEST WISHES
To All The Lithuanian People

A. PAUL TINCHER

HANDWRITING EXPERT

Expert on all questions on forgeries:

Age of ink, paper, typewriting, court photographs
National City Bank Bldg. CH 1-2344 MA 1-7696

GREETINGS AND BEST WISHES

PARMA HOME BAKERY

SPECIALIZING IN WEDDING CAKES

and orders for all occasions

Store Hours — 8 to 10 P.M. Daily — Stand C-12

FRESH BAKED GOODS SUNDAYS

5445 Ridge Road—FL 1-2989 and West Side Market

GREETINGS AND BEST WISHES

GRABLER MFG. CO.

6565 BROADWAY

MI 1-9260

BEST WISHES

KRONHEIM'S

For
Fine Furniture

2043 EAST 55th STREET

GREETINGS AND BEST WISHES

To Our Many Friends

LOU MELISKA PONTIAC, INC.

SEE OUR COMPLETE LINE OF 1950 MODELS

6603 BROOKPARK RD.

ON 1-5060

GREETINGS AND BEST WISHES

**THE LAKE ERIE BUILDING
MATERIAL CO.**

Ralph J. Jones—Manager

1321 MARQUETTE

HE 1-5080

BEST WISHES

To All The Lithuanian People

**NEO MOLD COMPANY
INDUSTRIAL SAND BLASTERS**

2183 EAST 18th STREET

CHerry 1-2225

BEST WISHES

To Our Many Friends and Patrons

**THE SWEET CLEAN LAUNDRY
DRY CLEANING CO.**

COMPLETE LAUNDRY SERVICE

Call - - - EX 1-6100

LIETUVIŲ ARCHYVAS

(Atkelta iš 1-mo puslapio)

Gyvieji turėjo žūrėti šio baisaus reginio, kol sulaukdavo savo mirties eilės. Motinoms metant iš padegty namų savo kūdikius, vokiečiai banditai juos mesdavo atgal į ugnį. Veik visą dieną rudieji barbarai vykdė šią baisią egzėkuciją, kol visus gyventojus išžudė. Gyventojai nesislėpė ir nebėgo, nes nieko piktą nebuvo padarę.

"Šį baisų, dangaus keršto šaukiantį nusikaltimą vokiečiai padarė todėl, kad netoli nuo to kaimo lenkų partizanų važiuojant buvo nukauti 5 vokiečiai."

Vilniaus radijofone dirbę sąmoningi ir drąsūs lietuviai, vokiečių cenzūrą apgavę, tuojau, net pakartodami kelis kartus, per Vilniaus radiją laisvajam pasauliui perdavė klaukiamą informaciją apie Švyrių žudynes. (Apskritai Vilniaus radijofonas visą vokiečių okupacijos laiką sistemingai teikė pasauliui dokumentines informacijas, pirmoje eilėje stengdamiesi informuoti Londoną. Vokiečiai to visai nesuprato.)

1941 m. gruodžio 12 d. vyriausias vokiečių kariuomenės vadovas Keitelis įsakė:

"Fiureris mano, kad laisvės atėmimo bausmė, net ir ligi gyvos galvos prievartos darbas, gali būti laikomi silpnumo ženklais. Tikslas ir sulaikantiesiems įbauginimo gali būti pasiekta tik mirties bausme arba priemonėmis, kurios visuomenei apie nusikaltusio likimą nepaaiškėtų. Šiam tikslui tinka nusikaltusiojo išvežimas į Vokietiją. Pridedamos instrukcijos apie persekiojimą nusikaltusio atitinka fiurerio nuomonę. Jos yra jo patvirtintos."

Šita "tvarka" Vilniuje Paneriuose, Kaune prie devintojo forto ir kitur Lietuvoje buvo šandomi lietuviai, o kita dalis gabenama į koncentracijos stovyklas (KZ) Vokietijoje, ypač į Stuthofą prie Gdanskio (Dancigo).

Lietuvos Antinacinės Rezistencijos buv. Politinių Kalinių centro valdyba apskaičiavo, kad 29,500 lietuvių yra kalinti vokiečių kalėjimuose ir koncentracijos stovyklose (KZ), kurių per 6,000 žuvo.

Didysis Lietuvos ir kitų Europos Rytų valstybių inkvizitorius, "ministeris užimtiems Rytų kraštams", Alfred Rosenbergas 1942 m. lapkričio mėn. Vokietijos Darbo Fronto posėdyje pareiškė visuotinį dėl to pasitenkinimą:

"Aišku sauvalė ir tironija bus ypatingai tinkama valdymo forma, kada norima šias tautas (reiškia lietuvius ir kitas Rytų Europos tautas. — J. L.) pavergti."

Lietuvių tautos išnaikinimui paspartinti, ją išblaškant ir jos jėgas dar išnaudojant vokiečių karo pramonėi, 1942 m. balandžio 20 d. didysis, antrasis po Stalino, pasaulio vergų pirklis, Vokietijos "darbo ministeris" Sauckelis slapta įsakė:

"Jeigu nepavyksta reikalingos darbo jėgos laisvai gauti, reikia tuojau mobilizuoti arba prievarta spaudžiančiai reikalauti parasus atskirų įsipareigojimų."

Šituo vergijos sukūrimu visą laiką Vokietijon uždarytuose prekinuose vagonuose buvo vežami lietuviai.

Dalis išvežtųjų turėjo būti darbu ir badu sunaikinti, o kiti, patvaresni ir sveikesni, ypač moterys, sugermanizuoti. 1942 m. rugsėjo 3 d. Sauckelis pareiškė:

"2. Fiureris įsakmiai yra pareiškęs norą, kad didelė dalis šių moterų būtų germanizuota.

"3. Fiurerio valia po 100 metų Europoje turi būti 250 milijonų vokiškai kalbančių žmonių."

Kaip 1941 m. rusai bėgdami iš Lietuvos turėjo įsakymą viską sunaikinti, taip lygiai ir 1944-45 m. traukdamiesi vokiečiai Lietuvą vertė "tyrumų zona". Buvo specialios naikintųjų ir padegikų komandos, kurios šlykščiai sunaikino Vilnių, Kauną ir kitus Didžiosios bei Mažosios Lietuvos miestus anapus Nemuno. (Tą kraštą šiandien rusai yra atplėšę nuo Lietuvos ir pavertę Rusijos kolonija.)

Vokiečiai buvo sudarę ypatingai kruopščią sistemą kiek galint daugiau išnaudoti užimtą kraštą. Žygio į Lietuvą išvakarėse Goeringas slapta įsakymu, pažymėtu "Berlin, Juni 1941", nurodė:

"Pagal fiurerio įsakymą būtinai privalo būti imtasi visų priemonių greitai ir pilnai išnaudoti užimtą kraštą Vokietijos naudai... Pirmasis uždavinys yra kuo skubiausiai vokiečių kariuomenę aprūpinti maistu iš užimtų kraštų." "Pirmausiais yra visai nevietoje nuomonė, kad užimtieji kraštai reikia kiek galima greičiau atvesti į tvarką ir atstatyti jų ūkį. Tvarką atstatyti reikia tik tuose kraštuose (Perkelta į 3-čią puslapį)

PASKAITA

TOLEDO LIETUVIAMS

(Atkelta iš 1-mo pusl.)

vo pečius, rūko kaminais liudydami, kad visur eina darbas, visur viešpatauja geroji dvasia.

Patį mūsų tėvynės gamtą ir aplinkumą sudarė ramaus, pastovaus kūrybinio darbo nuotaiką. Čia saulė nekepina, kad jos spinduliai užmuštų gyvybę, ar šalčiai nespirgina, kaip šiaurės ar rytų kraštuose. Čia gieda paukščiai, čia gėlės kvepia, ryto rasos gaivina augmeniją. Miškai ir buvusios pelkės, išraižytos sausinio kanalais, sudaro nepaprastai ramų, gražų gamtos paveikslą.

Kasdien bažnyčių varpai gaudžia, tai žadindami budėti ir neužmiršti amžinųjų idealų, tai palydėdami mūsų mirusiuosius į amžinąją.

Šitokioms tai nuotakoms ir vaizdams esant, visi išgirdome, kaip žemės drebjimo smūgi, kad prie švenčių peržengė mūsų žemės sieną svetimos karo jėgos ir labai gausiomis gretomis traukia pro Vilnių, Kauną Vokietijos sienos link.

Visų veidai susirūpinę dėl šios prieš mūsų akis atsistosios alyvų darželio taurės, kuri žiauriai, mirtinai karti. O kiekvienam lietuviui reikėjo ir tebereikia ją išgerti iki dugno.

Gausios gramozdiškai ginkluotos gausios, kaip 200 mylių slobinas, judėjo pirmyn ir užėmė nėjo svarbiausias Lietuvos administracijos vietas.

Pirmomis dienomis tie džiunglių teisių atstovai užblokavo Maskvoje esantį mūsų užsienių reikalų ministerį J. Urbšį ir kitus ten buvusios mūsų delegacijos atstovus. Išgirdome, kad suimtas vidaus reikalų ministeris Skučas, dir. Povilaitis, prof. Voldemaras. Dar keletas dienų ir jau visuose didesniuose Lietuvos miestuose (Perkelta į 3-čią pusl.)

Greetings and Best Wishes

HENRY J. PORTER

Optician

505 SCHOFIELD BLDG.

MA 1-5899

GREETINGS

To Our Lithuanian Friends
and Patrons

**The U. S. Wallpaper
& Paint Co.**

6001 EUCLID AVENUE

HE 1-6944

BEST WISHES

To Our Many Friends

**Riester & Thesmacher
Company**

1526 West 25th Street

CHerry 1-0154

GREETINGS AND BEST WISHES

To All Our Friends

**Carpenters District
Council**

CARL J. SCHWARZER, President

GEORGE SHEWRING, Secretary

GREETINGS AND BEST WISHES

The Geometric Stamping Co.

1111 EAST 200th STREET

BEST WISHES

To Our Many Friends and Patrons

THE SIMON SIGN COMPANY

Gyvuoją jau virš 75 metų

DIRBĖJAI IR PIEŠĖJAI ISKABŲ-SIGNS

2307 PROSPECT AVE.

PR 1-1816

BEST WISHES

To Our Many Friends

HILDEBRANDT PROVISION CO.

3619 WALTON

ME 1-3700

GREETINGS and BEST WISHES
To Our Friends and Patrons

All the Hot Water You Want

• Hot water for all the needs of your household... at the temperature you desire... automatically! Brilliant white, the Bryant is flat-based to eliminate cleaning underneath, sturdily constructed for long service. See it... you'll want it!

**BRYANT GAS - FIRED
Automatic Storage**

WATER HEATERS

AUTOMATIC * UNDERFIRED
* INSULATED *

BRYANT HEATER DIV.

A. G. E.

2110 EAST 21st STREET

CLEVELAND

MAin 1-5732

BEST WISHES
FROM

The Humphrey Co.

EUCLID BEACH PARK

GREETINGS and BEST WISHES

A. B. C. GARAGE

GENERAL AUTO REPAIRING

All Work Done to Your Expectations

8829-33 ST. CLAIR AVENUE

GL 1-5630

GREETINGS and BEST WISHES

To Our Friends and Patrons

ELABORATED ROOFING CO.

6115 LORAIN AVENUE

ME 1-0033

GREETINGS and BEST WISHES

AMERICAN GAS FURNACE CO.

—CONVERSION GAS BURNERS—

Coal and Gas Furnaces Clothes Dryers

969 EAST 140th STREET

MU 1-1928

GREETINGS and BEST WISHES

To Our Friends and Patrons

DRENK'S

ERIN BREW — BUDWEISER — DUQUESNE BEER
AND DREWRY'S ALE

DRENK BEVERAGE DISTRIBUTING CO.

23776 LAKELAND BLVD.

RE 1-3300

Best Wishes To Our Friends and Patrons

THE KING NUT COMPANY

Ask for our Nut Meats, Candies, Cheese Wafers and Boneless Herring in Celophane Bags at Your Favorite Cafe

15114 MILES AVENUE

SK 1-6988

GREETINGS and BEST WISHES

BOOK OF KNOWLEDGE

KEITH BUILDING—Euclid and 17th Street

Phone: TO 1-6621

PASKAITA

TOLEDO LIETUVIAMS

(Atkelta iš 2-o pusl.)

tuvos centruose pakvipto lietuvių krauju. Prasidėjo kariuomenės, policijos ir visų įstaigų likvidavimas, turto grobimas, nuosavybių nusavinimai. Ir visa tai buvo vadinama Lietuvos išvadavimu.

Radio bangomis šio visokie naujų viešpačių patvarkymai, visokie dangiški pažadai, sumaišyti su keiksmiais prieš tai, kas buvo lietuviška, o ypač prieš tuos asmenis, kuriems Apvaizda davė išminties laiku pasišalinti iš po jų kojų.

Per kelis mėnesius perpildytą visokiomis gėrybėmis kraštą pavertė neturto, vargo ir baimės kalėjimu. Sunaikino nuosavybės, ūkio, finansų, susisiekimo ir apsaugos sistemą. Nutildė visą nekomunistinę spaudą, paskelbė kovą su religija ir laisve. Paskelbė žudynes visam, kas nekomunistiška, visą praeitį pavadinami savais žargonais: kulkai, liaudies priešai, smetonininkai ir panašiai. Dingo šypsena nuo žmonių lūpų, nutilo nuolatos iš lietuvių krūtinų skambėjusi daina. Dėl kasdien daromų areštų, niekas nežino, kur kada ir už ką jis bus suimtas, kalinamas, kankinamas, ištremtas ar vietoje sunaikintas.

Taip tęsėsi tokio teroro, grasinimo, persekiojimo banga iki 1941 m. birželio 14 dienos.

Prieš tą dieną komunistų partijos vienetai miestuose ar valstybės gavo labai slaptą iš centro aplinkraštį su smulkiausiomis instrukcijomis, kaip atlikti pirmą lietuvių tautos naikinimo etapą — jau nebe po vieną asmenį, bet masinį žmonių naikinimą, dabar pavadintą genocidu. Įsakyta pirmą trėmimą pradėti birželio 14 d. ir baigti birželio 18 d.

Tremiamųjų tarpe buvau ir aš pats su sūnumi Tautvydu. Trėmimas buvo pasibaisėtinais klaukus.

Iš komunistų partijos pareigūnų buvo sudarytos trėmimo darbas vykdyti vadinamos operatyvinės trejukės. Jie iš anksto sudarė tremtinų asmenų bei šeimų sąrašus ir priėmė trėmimo bylas. Nurodytu laiku tie operatoriai, gavę iš Maskvos ar kitos kokios vietos porą NKVD — politinės policijos durtuvais ant šautuvų ginkluotų kareivių, su visomis slapto ir atsargumo priemonėmis pradeda savo kruviną žygį. Šis pirmasis trėmimas 1941 m. birželio 14-18 dienomis mūsų tautai kainavo apie 40,000 asmenų.

Man asmeniškai pasisekė laiku, prieš keletą valandų pasislėpti nuo jų nagų ir iki kiti okupantai, vokiečiai, rusai iš Lietuvos išstumdami savo ruož-

(Perkelta į 4-tą pusl.)

Greetings and Best Wishes

To All our Friends

**BROADWAY
BUICK CO.**

8401 BROADWAY

MI 1-8100

Lietuvių Archyvas

(Atkelta iš 2-o puslapio)

tuose, iš kur mes galime paimti žymias atsargas žemės ūkio gaminių... Kitur gi — priešingai, ūkiškasis veikimas reikia apriboti tik rastų atsargų išnaudojimu."

"Visos mums reikalingos žaliavos, pusegaminiai ir išdirbtos prekės įsakymu privalo būti sulaikytos ir rekvizavimais paimtos iš prekybos... Karo veiksmų srityje ir užpakalinėse srityse surinkti žemės ūkio gaminiai ir kasdieninio vartojimo reikmenys bei rūbai pirmoje eilėje yra ūkio dalinių žinioje karinių dalinių reikalavimams aprūpinti... Kas iš jų nebus paimta, bus perduota sekančiai karinei instancijai."

Ši Lietuvos ūkio apgrobimo planą Goeringas slapta buvo pavadinęs "žaliąja terba".

1941 m. birželio 29 d., vos tik užėmus Lietuvą, specialiu įsakymu Hitleris Goeringui pavedė griebtis "visų priemonių rastosios atsargoms ko daugiausiai išnaudoti vokiečių karo ūkiui. Šis 1942 m. rugpjūčio 6 d. okupacinių karinių ir politinių vadų konferencijoje reikalavo sustiprinti užimtų kraštų apiplėšimą:

"Jūs esate, — kalbėjo Goeringas, — ten paslęsti, žino Dievas, ne dėl gerovės ir sielvarto jums patiktų tautų darbuotis, bet ligi paskutinio viską išgrobti..."

"Jūs privalote visur atsirasti, kaip suprakaitavęs medžioklinis šuo, kur dar kas nors yra..."

"Aš primenu plėšti ir, būtent, plėšti pelningai."

Taip, pagal plėšimo planą, 1943 m. kovo 8 d. vokiečiai iš Lietuvos Banko išvežė į Vokietiją daugiau kaip 30 tonų Lietuvos monetinio sidabro, daugiau kaip 11,000,000 litų vertės.

1941 m. spalio 10 d. feldmaršalo Reichenau įsakymas, kuris su pažymėjimu, kad pats Hitleris yra jam pritaręs, kaip pavyzdinis buvo išsiuntinėtis visiems vokiečių kariuomenės daliniams. Jame buvo nurodyta:

"Maistu aprūpinimas gyventojų ir karo belaisvių yra nereikalingas žmoniškumas."

Rytų Europos "žnovas", specialus "ministeris užimtiems Rytų kraštams", A. Rosenbergas turėjo paskirti naikinti visur tautines kultūras. Lietuvai kultūriškai apgrobti jis sudarė Vokietijos užsienių reikalų ministerijoje "batalijoną ypatingam uždaviniui. 1941 m. lapkričio 16 d. Rosenbergas rašė Hitleriui:

"Aš daviau panašiam mano aparato štabui (Einsatzstab) įsakymą, Vakaruose pravestą darbą ir į užimtus Rytų kraštus perkelti... Po to, kai jau bendras vaizdas sudarytas, yra galima patenkinti teisingus užgeidžius ir reikalavimus Didžioji Vokietijos Reicho. Šituo pamatu aš asmeniškai paimu garantiją, kad visi meno daiktai, kurie Jūsų asmeniškoms planams galėtų būti naudingi, pvz. Linzo muziejui ir kt., tikrai pasiektų paskyrimo vietą."

Dar prieš karą, 1941 m. balandžio 7 d., Rosenbergas Hitleriui pasiūlė Lietuvą paversti Vokietijos kolonija — Reicho Rytų krašto komisariatu (Reichskommissariat Ostland). Lietuvos likvidavimu Rosenbergas tarėsi su Brauchitschu, Rederiu, Funku, gen. Thomasu, Backe, Ribbentropu, admiralu Canaris ir kt. Rosenbergas taip nustatė Lietuvos pavertimą Vokietijos kolonija:

"... įkūrimas vokiečių protektorato, kurio pasekoje šis kraštas padarytinas Didžioji Vokietijos Reicho dalimi, kurioje tinkamas rasės elementas germanizuotinas; kolonizavimas vokiečių rasės atstovais ir sunaikinimas nepageidaujamo elemento."

Lietuvon vokiečių atsiųstos "civilinės valdžios" tikslus Goeringas taip nustatė:

"Pirmiausias ir svarbiausias uždavinys... yra įgyvendinimas Reicho interesų. Haagoje nustatyti kariavimo nuostatai nebegalioja... Todėl mes turime pritarti visoms priemonėms, kurios vokiečių valdžiai yra naudingos ir patogios."

Rosenbergas "dirbo" plačiai. Savo praktikoje apie Kaukazo pertvarkymą jis rašė:

"Rytų problema išsprendžiama tuo, kad mes baltų tautas privalome perkelti ant vokiečių kultūros krašto žemės ir kad toli išdėstytas Vokietijos karo sienas privalome tiksliai nustatyti."

(Bus daugiau)

GREETING and BEST WISHES

To All The Lithuanian People

Sealtest
MILK & ICE CREAM

BELLE VERNON MILK CO.

Pionieriai daugiau kaip 50 metų

3740 Carnegie Avenue

EN 1-1500

Greetings and Best Wishes to All

WADE PARK SPAGHETTI INN.

Finest Spaghetti in Town

6922 Wade Park Avenue

EN 1-9623

GREETING and BEST WISHES

BROWN BROTHERS COAL CO.

9533 WOODLAND AVE.

1173 IVANHOE RD.

9104 MADISON AVE.

MU 1-2800

CE 1-2800

GREETINGS and BEST WISHES

RKO KEITH'S 105th THEATRE

GREETINGS and BEST WISHES

HICKORY GRILL

929 CHESTER AVENUE

MA 1-6397

— OPEN SUNDAYS —

PRIVATE DINING AVAILABLE

Greetings and Best Wishes

To All Our Friends and Patrons

MARVIN M. HELF

GENERAL BUILDER and CONTRACTOR

2100 North Green Road

KE 1-0770

Greetings and Best Wishes

QUA BUICK, INC.

10250 SHAKER BLVD.

TY 1-0660

GREETINGS and BEST WISHES

To All My Lithuanian Friends

JOSEPH M. SWEENEY

SHERIFF

Best Wishes to My Friends and Patrons

ATLAS CLEANING COMPANY

Suits — Coats — Dresses — Skirts — Drapes — Fur
Cleaning — Repairs — Alter — Tailor — 24 Hours Service
East 79th St. and Kinsman

MI 1-0914

Best Wishes to Our Friends and Patrons

BLANK'S MARKET

We have the Finest Choice Meats

11106 Superior Avenue

CE 1-2142

Greetings and Best Wishes
To All The Lithuanian People

ST. CLAIR COAL & SUPPLY CO.

BUILDERS SUPPLIES - BRICK - CEMENT - LIME
20300 ST. CLAIR AVE. KE 1-6000

Greetings and Best Wishes

EMMETT MEADE

SLATE ROOFING CONTRACTOR
3288 EAST 130th ST. SK 1-8139

BEST WISHES
To Our Many Friends and Patrons
L. GOTTLIEB

CONTAINERS and RE-CONDITIONERS
8105 PREBLE AVENUE VU 3-0075

Greetings and Best Wishes

STEEL FABRICATORS CO.

CENTER AND SPRUCE
TO 1-2643

BEST WISHES
To Our Many Friends and Patrons

THE ATLAS PAPER BOX CO.

J. H. Hass, Vice President and Treasurer
1849 EAST 65th STREET Utah 1-1191

Greetings and Best Wishes
To Our Many Friends

THE CLEVELAND BUILDERS SUPPLY COMPANY

COAL DIVISION
MARION BLDG. MA 1-4300

BEST WISHES
TO OUR MANY FRIENDS

LAKE SHORE SAWMILLS & LUMBER COMPANY

1150 EAST 40th STREET HEnderson 1-6385

BEST WISHES
To All The Lithuanian People

U. S. ELECTRIC MOTOR & SERVICE, INC.

1755 EAST 33rd ST. EN 1-2323

BEST WISHES
To All The Lithuanian People

VINOCUR CITY DAIRY CO.

QUALITY DAIRY PRODUCTS
9000 WOODLAND AVENUE GA 1-8340

PASKAITA

TOLEDO LIETUVIAMS

(Atkelta iš 3-čio pusl.)

tu užėmė kraštą, slapsčiaus toli nuo namų.

Iš tos slėptuvės, žinoma, išeidavau pasižvalgyti, nes ten manęs niekas nepažino, ir geležinkelio stotyse mačiau iš kaimų sunkvežimiais tremiamus žmones: vyrus, moteris, senelius, vaikus — visokių luomų ir padėčių tautiečius. Ten buvo didžiausias susigrūdimas, verkimas, spiegame, NKVD kareivių keiksmams skirstant vaikus nuo tėvų, žmonas nuo vyrų. Dar daugiau didino triukšmą gyvulių durų ir langelių vaguose užkalbinėjimas su tremtiniais bent po 40 žmonių. Silpniesiems, buvo ir ligonių, nuo stokos vagonuose oro kvėpuoti ar vandens atsigavinti, mirė dar ešalonams neišėjus. Ešalonai sudarinėjami ten, kur aš mačiau, buvo iš apie 40 gyvulių vagonų.

Nuo ištremtųjų, žinoma, niekada niekas jokių žinių negaudo, davome ir jie gal po vieną iš šimto beliko gyvi.

Nežinia kokiais būdais ir tikslais keletas buvo grįžę už metų kitų iš tremties. Iš jų tad buvo nugirsta, kad tose vietose, kur jie buvo, daugumas jau išmirė ar mirtinai serga mūsų tautiečiai, k. a. l: buvęs prezidentas Stulginskis, teisingumo ministeris Šilingas, prof. Tonkūnas ir kt. Aišku, kitaip ir negali būti, nes tam ir tremiami, kad tie žmonės būtų greičiau sunaikinti, dar išnaudojant jų jėgas katorgos darbams. Be to, iš viso gyvenimas, nuolat stingant pastogės, maisto, drabužių, europiečiui žmogui gali būti pakeliamas neilgiau kaip 2-3 metus.

Dabar, naujai gaunamomis žiniomis, per pastarųjų penkerių okupacijos metų laikotarpį Lietuvos žmonių yra ištremta apie 800,000, jei ne daugiau.

Taigi, genocido akivaizdoje, mes, išlikę vandalams nepasiekiami lietuviai, visur ir visomis progomis, o štai ir dabar čia, šia proga susirinkę, viena ką galime daryti, tai visais balsais šaukti, kad galingieji, žmogaus taurumo nenustoję ir sprendžią tautų likimą, nebedelstų po savo stalų stalčius stumdydami genocido pasmerkimą, kad ji tvirtintų ir jam leistų realiai pradėti veikti, kol dar nors kiek komunizmo pavergtų tautų yra likę gyvų. Šaukime, kad gana tylių politikos, laikas kelti Lietuvos bei Pabaltijo bylą aikštėn. Laikas užmegzti ryšius su tais, kurie nebe nuo šiandien kovoja prieš komunizmą, reikia pagaliau sustiprinti jų viltį ir juos paremti.

Best Wishes to All

CONSOLIDATED

Building Corp.

Homes of Quality Building
14353 E. Carroll Blvd.
University Heights EV 1-5103

GREETINGS

Kurtz Drug Company

PRESCRIPTION SPECIALISTS

14715 DETROIT AVE.

BO 1-2200

BEST WISHES

Grilley Cafe

Finest Choice of
WINE—LIQUOR—BEER

2625 LORAIN AVE.
CH 1-8810

GREETING and BEST WISHES

TO ALL OUR FRIENDS

THE DAIRYMEN OHIO FARMERS

MILK CO.

PHONE: OR 1-2300

Greeting and Best Wishes to Our Friends

BOUQUET FLORAL SHOPPE

GET YOUR FLOWERS FOR THE HOLIDAYS

Flowers for All Occasions

1256 EAST 79th STREET

UT 1-5726

GREETINGS and BEST WISHES
TO ALL OUR FRIENDS

S. J. BLOCH MEAT MARKET

THE FINEST QUALITY MEATS

EUCLID EAST 105th STREET MARKET
SW 1-2221

GREETINGS and BEST WISHES

TO ALL OUR FRIENDS

CLEVELAND VAULT CO.

8616 BUCKEYE ROAD

CE 1-3538

GREETINGS and BEST WISHES

CERNE'S BAKERY

SPECIALIZING IN

WEDDING AND PARTY CAKES AND POTICA

7108 ST. CLAIR AVE.

EN 1-4770

GREETINGS and BEST WISHES
TO ALL OUR FRIENDS

CLEVELAND CHAIN & MFG. CO.

BROADWAY AND HENRY

MI 1-5445

Greetings to Our Many Friends and Patrons

GLENNVILLE DAIRY

Established over 40 years
Homogenized Vitamin "D" Milk — Fresh Products
Delivered Anywhere

832 East 100th St.

MU 1-6384

Best Wishes to Our Friends and Patrons

SWEDISH HOME BAKERY

Cleveland's Finest Baked Goods
The ORIGINAL Swedish Bakery
14468 Euclid Avenue

GL 1-6123

Greetings and Best Wishes to All

SOLON DRUG STORE

Prescription Specialists
21051 Euclid Avenue
21860 Lake Shore Blvd.

KE 1-1135

RE 1-5504

Greetings and Best Wishes to All

WALTER'S FLOWER SHOPPE

FLOWERS FOR ALL OCCASIONS
5112 Clark Avenue

ME 1-5515

GREETINGS AND BEST WISHES
To Our Many Friends

HEILMAN FURNACE & APPLIANCE CO.

GAS — OIL — and COAL FURNACES

750 EAST 152nd STREET

GL 1-9063

GREETINGS AND BEST WISHES

LA GANKE & SONS STAMPING CO.

864 EAST 140th STREET

GL 1-0278

BEST WISHES

UNION PAPER & TWINE CO.

1614 EAST 40th STREET

Telephone: EXpress 1-5700

GREETINGS AND BEST WISHES

SABIN ROBBIN PAPER COMPANY

7800 BESSEMER AVENUE

VUcan 3-2200

GREETINGS AND BEST WISHES

THE CLEVELAND OPTICAL CO.

750 PROSPECT AVENUE

MA 1-6217

BEST WISHES
To Our Many Friends and Patrons
EDWARD BANVILLE

CARPENTER CONTRACTOR

Local Union No. 105

Office and Shop

4127 EAST 120th STREET

BR 1-6427

SVEIKINIMAI IR LINKEJIMAI

Visiems Mūsų Draugams

TAFT WOOD PRODUCTS CO.

Wood Turning of all Kinds — Industrial Wood Work
Lacquer — Paint and other Finishes

6520 CARNEGIE AVENUE

UT 1-8050

BEST WISHES
To Our Many Friends

BOSTON FACTORY SHOE REPAIR STORES

ALL OVER GREATER CLEVELAND

GREETINGS and BEST WISHES

Cleveland Ambulance Service, Inc.

Remember the Maroon and Cream Colored
Cars with the Men in White
Called and Recommended by Cleveland's Leading
Physicians and Surgeons
ENDicott 1-0770

GREETINGS and BEST WISHES

To Our Friends and Patrons

LOEW'S HARDWARE CO.

COMPLETE LINE OF HARDWARE SUPPLIES
1035 PROSPECT AVENUE CH 1-2956

Best Wishes To Our Friends and Patrons

COTTON CLUB BEVERAGES

SAVE CAPS FOR EAGLE STAMPS
HE 1-8030

GREETINGS and BEST WISHES

R. B. BISCUIT CO.

R. B. FAMOUS PRODUCTS
SOLD ONLY AT INDEPENDENT GROCERS
2515 BRIDGE AVENUE CH 1-6400

Greetings and Best Wishes to All Our Friends

THOMAS J. UNIK INSURANCE CO.

IT'S MY BUSINESS TO DO YOUR WORRING
UNION COMMERCE BLDG. TO 1-0200

Best Wishes to Our Friends and Patrons

RALPH STEWART BUICK COMPANY
12500 St. Clair Ave. UL 1-2200

GREETINGS TO OUR FRIENDS AND PATRONS

CONTINENTAL SOUND & PICTURE CO.
2015 East 65th Street EN 1-5908

Best Wishes to Our Friends and Patrons

MAYFLOWER DOUGHNUT SHOP
227 Euclid Avenue MA 1-2252

Greetings to Our Many Friends and Patrons

LONGFELLOW MEAT MARKET
We Carry the Finest Choice Meats
609 East 140th Street GL 1-1003

Best Wishes to Our Friends and Patrons

CAROFRAN BRIDAL SHOPPE
Open to 7 P.M.
7017 Superior Avenue EX 1-2828

Lieuvos miestelis vasarą

Best Wishes to Our Friends
and Patrons

Tarentino Bros., Inc.
MILLWOOD

17614 St. Clair Avenue
IV 1-0344

GREETINGS TO ALL

WAGNER Meat Market

WE CARRY THE FINEST
CHOICE MEATS

11005 ASHBURY AVE.
CE 1-1840

BEST WISHES

Sam Reider

Beer—Wine and Soft Drinks
TO TAKE OUT

MU 1-9685—Free Delivery
1073 Parkwood Drive

Best Wishes to Our Friends

Olympic Recreation
Open Bowling Every Afternoon

17606 Lorain Ave.
OR 1-5212

GREETINGS TO OUR
FRIENDS AND PATRONS

BARTUNEK CLOTHES

Finance Your
Appearance

A Modern Ten-Pay-Plan
14959 St. Clair Ave.
6529 Union Avenue
833 Prospect Avenue

DIRVA — vienintelis lietu-
vių laikraštis Ohio valstybėje.
Kaina, metams tik \$3.00.

Greetings and Best Wishes

WINTER PAPER STOCK CO.

1375 EAST 38th STREET

HEenderson 1-4586

GREETINGS AND BEST
WISHES

A. GORDON FURNITURE CO.

1729 SUPERIOR AVE.
PR 1-2622

BEST WISHES

TO ALL OUR FRIENDS

DOWNER CARTAGE CO.

3150 LAKESIDE AVE.
Phone SU 1-0423

Best Wishes to All

Wade Tavern

Serving the Finest Choice of
WINES—LIQUOR—BEER
7813 Wade Park Ave.

Best Wishes to our
Friends and Patrons

M. FREEDMAN

EXPERT FURRIER

1783 COVENTRY RD.
YE 2-8860

GREETINGS

Lou's Food Market

Finest Food at Lowest Prices

555 EAST 105th ST.
LI 1-9568

Greetings and Best Wishes

LIGHT BROS.

11506 SUPERIOR AVE
CEdar 1-6550

Greetings and Best Wishes

WAKEFIELD SPRING CO.

6513 CEDAR AVE.
HEnderson 1-3164

Greetings and Best Wishes
To My Many Friends

Judge LEE E. SKEEL

COURT OF APPEALS

Best Wishes To Our Friends and Patrons

The Cannon Tailoring Co.

1526 WEST 25th STREET Cherry 1-0154

SUITS and TOPCOATS MADE TO ORDER

124 ST. CLAIR AVE. Cor. East 2nd Street
CLEVELAND

GREETINGS and BEST WISHES

To All The Lithuanian People

B. L. MARBLE

OFFICE CHAIRS

TELEPHONE BEDFORD 11 BEDFORD, O.

Best Wishes To Our Friends and Patrons

FARMERS PRIDE CUT-UP POULTRY STORES

Our Cut-Up Poultry is Excellent, yet economical, for your
Dinner Parties or Banquets. — All poultry and eggs come
from our own farms direct to you.

1270 Euclid Ave. PR 1-5390
3311 Broadview Rd. ON 1-1881
2057 East 4th St. SU 1-4853
16850 Lorain Ave. WI 1-6505

GREETINGS and BEST WISHES

DR. G. H. SCHEVE

OPTOMETRIST

1732 EAST 55th STREET EX 1-2989

GREETINGS and BEST WISHES

To Our Friends and Patrons

SCHAAF ROAD COAL AND SUPPLY COMPANY

SCHAAF & VAN EPPS RD. Phone: SH 1-1034-5

Best Wishes To Our Friends and Patrons

JOHN KUBASKI

PHOTOGRAPHER

1218 EAST 79th STREET EX 1-3800

Greetings and Best Wishes
To All Our Friends and Patrons

CITIES SERVICE PREMIUM
and
CITIES SERVICE REGULAR GASOLINES

THE CITIES SERVICE OIL CO.

6611 EUCLID AVENUE UT 1-4800

BEST WISHES
To All The Lithuanian People

CONCRETE PIPE CO. OF OHIO

OLD MILES ROAD
LO 1-5367

BEST WISHES

UNITED PROVISION

CLEVELAND and COLUMBUS, OHIO

Greetings and Best Wishes
To All Our Friends and Patrons

THE F. W. ROBERTS COMPANY

OFFICE SUPPLIES—FILING EQUIPMENT
LOOSE LEAF SYSTEMS—PENDAFLEX FILING

642 Superior Ave, N.W. MA 1-1910

Greetings and Best Wishes
To All Our Friends and Patrons

UNITED ERECTING COMPANY

4500 EUCLID AVENUE HE 1-3310

BEST WISHES
To All Our Friends and Patrons

FURNACE REPAIRS

We will inspect your furnace without charge — Any make
Cleaning—Re-cementing—Gas Conversions—Boiler Repairs
New Furnaces Installed — Time Payments

A. A. FURNACE & BOILER CO.

8445 BROADWAY BR 1-1440—BR 1-0430

BEST WISHES
To Our Many Friends and Patrons

NEW YORK BAKERY

9117 ST. CLAIR AVENUE GL 1-4660

PAIEŠKOJIMAI

Ieškomieji ar apie juos turintieji bet kurių žinių prašomi atsiliepti Lietuvos Generaliniam Konsului šiuo adresu:

CONSULATE GENERAL OF LITHUANIA
41 West 82nd Street
New York 24, N. Y.

Andriejauskienė - Mikalauskaitė, iš Barstyčių par.
Beinorienė - Budvytaitė Emilija.
Budvytaitė - Beinorienė Emilija.
Butėkis Vladas.

Butkuvienė - Duobaitė Ona, iš Ilguvos, šakių apskr., prašo atsiliepti gimines ir pažįstamus, esančius Amerikoje.

Diryelis Pranas, iš Kidulių v., šakių apskr., Sutkių km.

Duobaitė - Butkuvienė Ona, iš Ilguvos, šakių apskr., prašo atsiliepti gimines ir pažįstamus, esančius Amerikoje.

Gišė Jonas, iš Šermukšnių km., Pušaloto v., Panevėžio apskr.

Gudžinskaitė - Sviderskienė Stasė, iš Paberžių km., Survilaiškio valsč., Kėdainių apskr., vyras Sviderskas Mykolas ir dukterys Regina ir Valė.

Ivanauskas Jonas, iš Pievelių k., Rumšiškių valsč., Kauno apskr., sūnus Izidorius.

Jagminaitė Vincenta, iš Eržvilko, Tauragės apskr.

Jakimčikas Jonas, iš šakių k., Pajevonio valsč., Vilkaviškio apskr. (seniau buvęs Kaupiškių valsč.).

Kontovstas Bronislovas, nuo Kėdainių.

Kropas Ignas, Kazimieras ir Petras ir Kropaitė - Nyvinskienė Elžbieta, nuo Kėdainių.

Lokuševičiūtė Anusė, iš Rutgalvių k., Vieviržėnų par., Krėtingos apskr.

Makutėnas Juozas, iš Vabolių k., Kamajų valsč., Rokiškio aps., ir sesuo Urbonienė Uršulė.

Mičiulis Juozas, iš Keturvalakių, Vilkaviškio apskr.

Mikalauskaitė - Andriejauskienė iš Barstyčių par.

Nyvinskienė - Kropaitė Elžbieta, ir Kropas Ignas, Kazimieras ir Petras, nuo Kėdainių.

Pabiržis Bernardas, iš Rumšiškių, Kauno apskr.

Pilipavičienė - Vaškevičiūtė Anelė ir Vaškevičius (Vaškys) Konstantinas, abu iš Gineitų k., Kėdainių apskr.

Šalčius Antanas.

Staliūnas Vladas.

Sulc Vincentas, sūnus Jurgio ir Kazės, kilęs nuo Kėdainių.

Sviderskienė - Gudžinskaitė Stasė, iš Paberžių k., Survilaiškio valsč., Kėdainių apskr., vyras Sviderskis Mykolas ir dukterys Regina ir Valė.

Urbonas Antanas, iš Žvirblių k., Ramygalos valsč., Panevėžio apskr.

Urbonienė - Makutėnaitė Uršulė ir brolis Makutėnas Juozas, iš Vabolių k., Kamajų valsč., Rokiškio apskr.

Urka Jonas ir Stasys, iš Gudelių miest., Marijampolės apskr.

Valaitytė Juzė, duktė Prano, iš Vaišvilų k., Bubelių valsč., šakių apskr.

Vaškevičius (ar Vaškys) Konstantinas ir Pilipavičienė - Vaškevičiūtė Anelė, abu iš Gineitų km., Kėdainių apskr.

Zilevičius Adolfas, Bruno ir Paulius, iš Gargždų val., Krėtingos apskr.

Zimon (Žygys?) Arturas, sūnus Vilhelmo, iš Gargždų valsč., Krėtingos apskr.

GENOCIDE! GENOCIDE!
Nors neseniai išleista, bet savo aktualumu jau spėjusią pargarsėti K. Pelėkio knyga (anglų kalba) GENOCIDE galima gauti tiesiog išsirašant iš leidyklos — "Venta", J. Rimeikis, Bismarck-str. 1, (14a) Schw. Ghuend, Germany.

Knygos kaina 2 dol.
Amerikoje ji gaunama arba iš MARGUCIO redakcijos, 6755 S. Western Ave., Chicago 29, Ill. arba 2 dol. pasiuntus šiuo adresu: Mr. Eug. Vilkas, 11600 S. Lafayette Ave., Chicago 28, Ill.

Gulbės sode netoli nuo Kauno

GREETINGS AND BEST WISHES

Joseph Portaro PRESENTS

"THE NEW LOOK"

IN HAIRCUTTING & PERMANENT WAVING

MR. JOSEPH PORTARO — MR. & MRS. FRANK PORTARO
Our experienced staff ready to serve you:

FRANK PORTARO BEAUTY SALON

13918 Cedar Road FA 1-1415
13592 Euclid Avenue LI 1-9191
University Heights

GREETING and BEST WISHES

TO ALL THE LITHUANIAN PEOPLE

Crane Co.

6215 CARNEGIE AVENUE

UTah 1-2400

Greetings and Best Wishes

DY DEE WASH, INC.

3630 LEE ROAD Longacre 1-6161

BEST WISHES

STONE GRILL, INC.

13927 ST. CLAIR AVENUE

Greetings and Best Wishes

To Our Many Friends and Patrons

LAKEWOOD RAPID TRANSIT CO.

2013 ATKINDS AVENUE BO 1-3828

BEST WISHES
To All Our Friends and Patrons

WEYAND & METCALF

DRY GOODS STORE

5501 SUPERIOR AVENUE ENdicott 1-0400

Greetings and Best Wishes
To All Our Friends and Patrons

SMITH'S RESTAURANT

SERVING THE FINEST FOODS
A Modern Cocktail Lounge

WINES BEER LIQUOR

22305 LAKE SHORE BLVD.
RE 1-2787

GREETINGS AND BEST WISHES

JUDGE FRANK D. CELEBREZZE

MUNICIPAL COURT

GREETINGS AND BEST WISHES

WATERLOO HARDWARE & PAINT COMPANY

FLOOR SANDERS FOR RENT

We Give and Redeem Eagle Stamps
16009 WATERLOO RD. KE 1-1300

BEST WISHES
AMALGAMATED ASS'N. OF ST. & E. RY.

740 SUPERIOR AVENUE, W.
Harry Lang, Sec'y.

BEST WISHES

THE LAKESIDE STEEL IMPROVEMENT CO.

5418 LAKESIDE AVENUE
HEnderson 1-9100

Greetings and Best Wishes

WHITE TOOL AND SUPPLY CO.

1235 WEST 6th STREET MA 1-0235